1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 90.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt Woensdag en Zaturdag. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 1.85, buiten Assen franco per post ƒ 2.00.

ZATURDAG 10 NOVEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Met deze Courant wordt een BIJBLAD gratis uitgegeven. Bladz. 1—16.

EXTRACT *uit het Register der Resolutiën van de Gedeputeerde Staten der Provincie Drenthe.*

No. 20.

Woensdag, den 31 October 1855.

Gedeputeerde Staten der Provincie Drenthe,

Weder gezien het Koninklijk Besluit van den 10 September jl. no. 36, houdende goedkeuring van het door de Staten van dit gewest in hunne zitting van den 19 Julij 1855 vastgesteld *Reglement voor het Veenschap de Oostermoersche en Zuidenveldsche Veenen van Eext tot Valthe ingesloten.*

Gelet op art. 7 der *overgangsbepalingen* van het *Reglement op de verveeningen in Drenthe*, vastgesteld bij besluit der Staten van 8 November 1853 No. 6, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 26 November daaraanvolgende, no. 53;

Is besloten:

Art. 1.

Der Commissie uit de Eigenaren der Veenen en gronden in het voormelde Veenschap, overeenkomstig art. 3 der aangehaalde overgangsbepalingen door Gedeputeerde Staten benoemd bij besluit van den 3 Mei 1854 no. 10, met toezending van een gedrukt exemplaar daarvan mede te deelen, dat het door de Staten van Drenthe op den 19 Julij 1855 vastgesteld Reglement hierboven vermeld, bij Zijner Majesteits besluit van den 10 September daaraanvolgende no. 36, is goedgekeurd.

Art. 2.

Naar aanleiding van opgemeld art. 7 der overgangsbepalingen van het Reglement op de verveeningen in Drenthe te bepalen, dat zal worden overgegaan tot de opmaking van de in art. 60, in verband tot art. 29 van het Reglement van het Veenschap de Oostermoersche en Zuidenveldsche Veenen, bedoelde volgende twee stukken, als van:

a. den Legger van het grondgebied van iedere Marke, bevattende eene naauwkeurige aanduiding van dat haar grondgebied, met opgave van de gemeente, kadastrale grootte, sectie en nummer en van de eigenaren van ieder perceel.

b. De Lijst der Eigenaren in iedere Marke, aanwijzende het bundertal, dat ieder daarin bezit;

met opdragt aan voornoemde Commissie, om onder haar toezigt die stukken of registers in iedere Marke te doen opmaken, door de tegenwoordige Volmagten, uiterlijk vóór 15 December eerstkomende, — om ze dan na acht dagen vooraf gegane bekendmaking, met bijvoeging in de kennisgeving, dat de sub *b.* bedoelde Lijst de stembevoegdheid aanwijst en daartegen en ook in verband daarmede, tegen den legger van het grondgebied, bij de Commissie en in beroep bij Gedeputeerde Staten kan worden gereclameerd, zooals hierna wordt bepaald, — in iedere Marke op eene daarvoor door haar aan te wijzene geschikte plaats ter inzage van de belanghebbenden, gedurende veertien dagen, te doen voorliggen.

Art. 3.

Voorts te bepalen:

dat gedurende den tijd der ter lezing ligging, ieder belanghebbende de bezwaren, die hij tegen de Lijst der Eigenaren, en in verband daarmede tegen den Legger van het grondgebied mogt hebben, kan inbrengen bij voormelde Commissie, die daarop binnen eene maand, uiterlijk vóór 1 Februarij 1856, zal beslissen, en van die beslissing schriftelijk aan hen, die zich hebben bezwaard geacht, kennis geven, binnen drie dagen na het nemen der beslissing;

dat zij, die door de beslissing der Commissie, hunne bezwaren niet achten opgeheven, zich, mits dit doende binnen acht dagen na de ontvangst der beslissing, wenden kunnen tot Gedeputeerde Staten, die in het hoogste ressort uitspraak zullen doen, uiterlijk vóór 15 Maart;

dat, met inachtneming der beslissingen, zoo bij de Commissie als bij Gedeputeerde Staten in beroep gevallen, de Legger van het grondgebied en de Lijst der Eigenaren door de Commissie zullen worden *vastgesteld* voor den 1 April.

Art. 4.

Wijders het tijdstip voor — en de vereischte werkzaamheden tot de eerste verkiezing te regelen als volgt:

1o. de Commissie zal de door de Lijst der Eigenaren in iedere Marke aangewezene stembevoegden, bij schriftelijke minstens zes dagen te voren te bezorgen kennisgeving oproepen, om op den door haar te bepalen dag, in de eerste week der maand Mei 1800 zesenvijftig, ter plaatse voor iedere Marke aangewezen in de kennisgeving, te verschijnen van des voormiddags elf tot des namiddags één uur, om markengewijze te stemmen bij ongeteekende billetten, tot benoeming:

a. van één Lid van het Hoofdbestuur uit iedere Marke;

b. van twee Volmagten voor iedere Marke;

c. van den stembevoegde, die ingevolge art. 64, 1e alinea van het Veenschap-Reglement, inkomstig met de Volmagten het stembureau zal uitmaken;

d. van de drie Plaatsvervangers voor het stembureau, ingevolge art. 66 van hetzelfde Reglement te benoemen;

Van de sub *c* en *d* bedoelden, mede voor iedere Marke.

2o. het stembureau voor iedere Marke zal door de Commissie worden benoemd;

3o. het stembureau zal zitting houden, en ten aanzien van het stemmings- en verkiezingswerk overigens handelen, als bij art. 64 van het meergemeld Reglement is bepaald, — ook voor na te meldene herstemmingen, met die uitzondering alleen, dat zij de bij het aangehaalde artikel bedoelde dubbelen van de gehoudene lijst en van het proces-verbaal zal zenden aan de Commissie.

4o. Voor de herstemmingen zal de Commissie de stembevoegden met inachtneming van het bepaalde aan het slot van art. 62 van het Veenschap-reglement oproepen tegen den veertienden dag, volgende op dien der stemming, op de wijze, hiervoren voor de stemming sub 1o bepaald.

5o. De Commissie zal binnen vijf dagen, nadat haar de uitkomst der stemmingen, door toezending der Lijsten en Processen-Verbaal, zal zijn medegedeeld van de benoeming aan de benoemden schriftelijk kennis geven.

6o. De benoemden berigten binnen acht dagen aan de Commissie hunne aanneming. Doen zij dit niet, dan wordt de benoemde geacht niet te hebben aangenomen.

7o. Van den uitslag berigt de Commissie dadelijk na het verstrijken der acht dagen, onder 6 vermeld, aan Gedeputeerde Staten.

Art. 5.

De verdere voorziening ingevolge art. 7 van de Overgangsbepalingen van het Provinciaal Reglement op de verveeningen aan te houden.

Art. 6.

Afschrift van dit besluit zal worden gezonden aan de Commissie bovenbedoeld, en voorts worden geinsereerd in de *Drentsche Courant*, terwijl mede afschriften zullen worden gezonden aan de besturen der gemeenten Anloo, Gieten, Gasselte, Borger en Odoorn, om daaraan ieder in zijne gemeente door afkondiging en aanplakking de noodige bekendheid te geven.

Voor Extract conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE.

De COMMISSARIS DES KONINGS, Voorzitter van de Vergadering der Provinciale Staten van Drenthe, in aanmerking nemende, dat in de vergadering der Staten van dingsdag 6 dezer, het vereischte getal Leden, om te kunnen beraadslagen en besluiten, niet tegenwoordig was, vermeldt hiermede in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant*, ter voldoening aan het bepaalde in art. 13 van het Reglement van Orde voor de Staten van Drenthe, dat in die vergadering niet zijn opgekomen en alzoo afwezig waren de volgende Leden:

N. A. Blom, Mr. *H. J. Carsten*, *J. Caspers*, Mr. *L. Carsten*. *B. J. Denning*, *A. Hesselink*, *O. Hoenderken*, Jhr. Mr. *H. G. van Holthe tot Echten*, Mr. *L. Homan*, *J. de Jonge*, *H. Kok*, *W. F. Kijmmell*, Jhr. Mr. *P. A. G. de Milly*, *J. Nijenhuis*, *A. Prins*, *A. Roelink*, Mr. *A. Slingenberg*, Mr. *W. L. Tonckens*, *H. van Veen*, *A. van der Vlies*, Mr. *J. P. Willinge*, Mr. A. *H. Witsenborg*, Jhr. *H. J. P. van der Wijck*.

Assen, den 9 November 1855.

De Commissaris des Konings, Voorzitter, voorn.,
DE VOS VAN STEENWIJK.

De BURGEMEESTER der Gemeente Assen,
opgemerkt hebbende, dat bij den op l.l. Zondagavond plaats gehad hebbenden brand aan den Veneweg, meest al de bewoners van huizen in die buurt nalatig waren in het plaatsen van licht voor de ramen, voorgeschreven bij art. 39 van het reglement op het voorkomen en blusschen van brand, vastgesteld bij raadsbesluiten van 19 Maart en 5 Mei 1841 no. 24 en 37;

HERINNERT

de ingezetenen bij dezen aan dat voorschrift, met kennisgeving, dat, wanneer toekomstig in voorkomende gevallen, deze zoo nuttige bepaling niet mogt worden nageleefd, tegen de nalatigen procesverbaal zal worden opgemaakt, om aan de bevoegde magt ter vervolging te worden opgezonden.

Assen, den 5 Nov. 1855.

De Burgemeester voornoemd,
H. J. OOSTING.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

8 Nov.

De veldtogt in de Krim is geëindigd, de expeditie in de Oostzee is afgeloopen!" — dit zijn de tijdingen van het terrein des oorlogs.

De wegen in de Krim moeten dan ook niet te passeren zijn en de winter heerscht in de Oostzee.

En toch kan het gebeuren, dat er nog wel eens hier of daar eene attaque wordt gewaagd, want als vijanden digt bij elkander zijn, die de middelen en de lust hebben tot kibbelen en vechten, dan is alles mogelijk.

Men ziet echter uit de jongste tijdingen, dat de Russen niet zoo heel magteloos zijn, als men zeide, toen het Zuidelijk Sebastopol was gevallen. Velen zagen hen toen reeds loopen naar Simpheropol en Perekop, en de eenigste studie van Prins Gortschakoff heette te zijn, hoe hij zooveel mogelijk heelhuids uit het schiereiland, het tooneel zijner nederlagen, zou sluipen. Intusschen beschiet hij met onverflaauwde hevigheid uit de noordelijke forten het verlaten gedeelte der stad en staat onbewegelijk op de hoogten van Mackenzie, terwijl eene groote verkenning derwaarts uitgevoerd, de geällieerden de overtuiging schijnt te hebben gegeven, dat de vijand daar niet is te verjagen.

De jongste berigten uit de Krim en de Oostzee geven ons nog de volgende feiten:

„De Fransche Minister van Marine heeft van den kapitein Guilbert, die het bevel voert over de Fransche blokkade der Witte Zee havens, een rapport ontvangen, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Ik had met de bevelhebber der zeemagt van Hare Britsche Majesteit tot regel gesteld alle vaartuigen voor de kustvaart aan te houden en te vernietigen en slechts die voorbij te laten, welke slechts tot de localiteiten zouden schijnen te behooren. Maar toen wij later vernamen, dat men van deze laatsten gebruik had gemaakt om 2000 geweren op verschillende punten der kust te ontschepen, en wel, om zoo te zeggen, onder onze oogen, besloten wij alle circulatie van vaartuigen te beletten.

„De kust der Witte zee telt vele dorpen, waarvan sommige vrij belangrijk zijn om hunne bevolking en handel met Noorwegen; onder deze laatsten waren Ovega en Kemi door eenige honderde soldaten verdedigd en men rigtte verdedigingswerken op langs de enge rivieren die er heenvoeren. Soumet en Kerret waren mede van eene geringe militaire magt voorzien en hunne bewoners waren gewapend en tot militie georganiseerd.

„Eerst hadden wij plan de drie laatsten te bemeesteren, in de meening, dat wij er eenige gouvernementsvaartuigen konden vernietigen, maar toen wij voor zeker vernomen hadden, dat het groot aantal schepen, die wij er het vorige jaar gezien hadden, allen voor onze komst in de Dwina gezonden waren, en dat het gevolg van dien aanval slechts de vernieling van eenige woningen van particulieren en het ongeluk van een tal van gezinnen kon zijn, zagen wij er van af. Hoewel de andere kustdorpen een gedeelte der uit Archangel afgezondene geweren ontvangen hadden, schenen zij toch in het eerst weinig gezind er gebruik van te maken, zij waren trouwens niet in de mogelijkheid zich krachtig te verdedigen.

„Wij hadden met eenigen betrekkingen aangeknoopt voor den aankoop van vee en versche levensmiddelen voor de bemanning, en hadden ons gedurende den ganschen kruistogt aldus kunnen voorzien, toen die goede gezindheid verstoord werd door zeer strenge handelingen van de zijde der Russische regering en bedreiging met de doodstraf of verbanning naar Siberie, voor allen, die vrijwillige gemeenschap met ons zouden houden. Behalve deze middelen van verschrikking bezigde men ook de godsdienst, om het fanatisme dier domme bevolking tegen ons op te wekken, door ons af te schilderen als barbaarsche en goddelooze volken en hun medailles te geven, die hen onfeilbaar tegen onze wapenen moesten beschutten. Men beloofde hen bovendien hen ruimschoots schadeloos te stellen voor de verliezen, die zij zouden lijden, mits zij uit hunne hinderlagen en overal waar zij ons verrassen konden op ons schoten. Sedert dat tijdstip merkten wij bij de kustbewoners eene zeer sterke vijandige gezindheid op.

„Geen onzijdig vaartuig heeft gedurende onze tegenwoordigheid in de Witte zee trachten door te dringen, maar eenige Russische vaartuigen hebben beproefd zich naar Noorwegen te begeven, onder bedekking der mist en vrij duistere herfstnachten; bijna allen zijn aangehouden en het aantal prijzen bedraagt 60, metende 900 tonnen. Daar geen dier vaartuigen de reis naar Frankrijk kon doen, zijn zij allen vernield.

„Gedurende ons verblijf in de Witte zee hebben wij in eenige betrekking gestaan met de stad Vardhuis in Noorwegen. Wij vernamen aldaar door particuliere brieven uit Archangel, hoe aanzienlijk de verliezen waren, die de Russische handel door de blokkade leed, en men kondigde den wissen en algeheelen ondergang van de voornaamste handelshuizen des lands aan. Zoo men ook in aanmerking neemt, dat elk jaar ten minste 600 onzijdige schepen met een gemiddelden inhoud van 200 ton in de Witte zee kwamen, dan verkrijgt men reeds een uitvoer van 120.000 tonnen, waarbij nog 15 000 ton voor de Russische en Noorweegsche kustvaarders, hetgeen dus 135.000 ton jaarlijksche uitvoer bedraagt, en zoo men nu aanneemt, dat de invoer met onzijdige schepen slechts een tiende van den uitvoer bedraagt, dan verkrijgt men voor beiden nog een cijfer van 148000 tonnen, welke handelsbeweging door de blokkade gestremd is.

„Ik ben dan ook ten zeerste overtuigd, dat eene voortzetting der blokkade de zwaarste slag is dien men Rusland in zijne Noordelijke provincien kan toebrengen, die alleen door de Witte zee hare producten kunnen uitvoeren en wier handel sedert eenige jaren zich ongemeen sterk ontwikkeld heeft."

Wat de Krim betreft daarvan hoort men weinig of geen, althans geen belangrijk nieuws. Wij naderen trouwens een jaargetijde, waarin zulks wel eens meer dan eens het geval zal zijn. De winter is er vroegtijdig ingevallen en belemmert geheel of gedeeltelijk de uitvoering der plannen, welke beide partijen in den zin mogten hebben.

De geallieerden, vooral de Engelschen, houden zich bijzonder te Balaclava met groote werken bezig, die meer het voornemen schijnen aan te duiden om zich voor goed te vestigen, dan slechts om zich te verschansen en te verdedigen. De beide legers observeren elkander steeds en men is nu weder van meening, dat de Russen wel genoodzaakt zullen zijn de Krim te ontruimen, nl. tengevolge eener wanhopige poging bij Eupatoria; het is niet waarschijnlijk, dat prins Gortschakoff offensief te werk gaat, en de geallieerden kunnen, zooals de positien nu zijn, bij eene gewaagde poging slechts verliezen.

Te Sebastopol vuurt het fort Konstantijn nog steeds op de nieuwsgierigen, die de stad bezoeken, en de geallieerden antwoorden nu met meer hevigheid.

Odessa wordt nog steeds door stoomschepen geblokkeerd, terwijl de schout bij nacht Pellion en Stewart met 31 stoomschepen eene verkenning in de Bug deden en een Engelsch stoomschip de rivier opgevaren en Nicolajeff in oogenschouw genomen en gezien heeft, dat de haven een groot aantal schepen bevat en de stad goed verdedigd is.

Kars wordt hoe langer hoe naauwer ingesloten, maar hoopt proviand te ontvangen, en generaal Williams bereidt eene hardnekkige verdediging voor.

9 Nov.

Parijs heeft weer stof tot praten. De Keizer kwam in den avond van 4 November van Fontainebleau terug en een hofrijtuig begaf zich naar het stations-plein, ten einde Z. M. af te halen en naar het paleis te brengen. Daar aangekomen verscheen ook de trein en gelijktijdig viel er een schot. Dit veroorzaakte schrik en verwarring, en men arresteerde eenige personen, die in den omtrek stonden, terwijl de politie onmiddelijk een onderzoek in eenige nabij gelegene woningen bewerkstelligde. Spoedig echter zou het gebleken zijn, dat het pistool een pikeur, die 's Keizers rijtuig vergezelde, was ontvallen, en in den val ontbrandde. Naar anderen verhalen, dat het iemand die op den bok van den hofkoets naast den koetsier zat ontviel [illegible]

een man aan den voet of aan den arm. Men ziet hieruit, dat het nog niet juist bekend is, hoe de zaak zich toedroeg. Het scheelt toch nog al iets, of het pistool bij een pikeur of bij iemand die op den bok zat werd gevonden, en of de kogel iemand wondde aan den voet dan wel aan den arm. Zeker is het echter, dat dezen door den Keizer 200 francs werden ter hand gesteld.

Er zijn, die zeggen, dat er volstrekt niet aan een snooden toeleg op 's Keizers leven moet worden gedacht, maar de groote menigte is niet van die meening. Zij vraagt, waarom een pikeur of een koetsiers-knecht, uitrijdende om den Keizer af te halen, een geladen pistool bij zich draagt. Tot bescherming van den Vorst zou men toch wel andere personen kunnen kiezen, trouwens, dezen was, zoo als bleek, geen wapen toevertrouwd.

Hoe 't zij — velen vreezen altijd voor 's Keizers leven.

De Keizerin bezoekt gedurig de tentoonstelling, vergezeld van haar Gemaal, en doet daar groote inkoopen. Zij beschikken met groote vrijgevigheid over het kolossale vermogen, dat de Staat hen toelegde. De Keizerin is zeer wel en wandelt veel te voet. Haar toestand wordt steeds met groote oplettendheid gadegeslagen, en dagelijks worden voor hare gelukkige bevalling tallooze gebeden ten hemel gezonden. Daarin toch ziet men een waarborg voor de zekerheid en de hechtheid van den Troon en voor den duur der regering van de dynastie-Bonaparte. Er zijn echter ook, die hunne gebeden daarmede niet vereenigen, leden van het zoogenaamde gullotine-verbond, dat de Keizerlijke regering dood en verderf zwoer. Men denke aan de Franschen, die op Jersey leefden en van daar zijn verdreven, en aan zoovele, wie weet hoeveel! van hunne geestverwanten in Frankrijk, heinde en verre verspreid. Wij hebben immers onlangs gelezen, wat het complot van Angers aan 't licht bragt!

Maar het is toch goed, dat men den Hemel bidt, dat hij geve wat men hoopt, vooral wanneer een geheel land daarop zijne verwachting bouwt, zoo als de Aarts-bisschop van Parijs in hoogdravende taal verkondigde.

Men vergete hierbij echter niet, hoe dikwijls Frankrijk zóó bad. Die hierover zijne gedachten laat gaan, moet wel tot de overtuiging komen, dat de zegen des Hemels zelden op troons-opvolgings-wenschen rustte, althans de hoop van Frankrijk zag men later niet op den troon.

Toen Maria Antoinette zwanger ging van Lodewijk XVII hoorde men: „de hoop van Frankrijk rust onder 't hart der koningin." In alle kerken werd voor die hoop gebeden.

En de vervulling?!

Toen Maria Louisa van den koning van Rome zwanger ging, kon men met het volste regt zeggen: „de natie is vol van de blijdste verwachting," geheel het land verkeerde in eene groote drift, waarvan men zich nu geen denkbeeld kan vormen. Ook toen verkondigden alle dagbladen: „de hoop Frankrijk's rust onder het hart der keizerin" en de kerken weergalmden van de gebeden vóór hare gelukkige bevalling.

En hoe was de vervulling?!

Toen de hertogin van Berry zwanger ging van den hertog van Bordeaux, den tegenwoordigen graaf van Chambord, was Frankrijk even blijde, de dagbladen hieven denzelfden toon aan, de geestelijkheid bad als vroeger om zegen.

En de vervulling?!

Toen de edele hertogin van Orleans den graaf van Parijs onder 't hart droeg — hoe gelukkig was Louis Philippe! Al weder sprak Frankrijk van de hoop des Lands.

En hoe was de vervulling?!

Wij doen niets te kort aan het goed gebruik, om in de kerken voor het geluk der Vorsten te bidden, want dat hebben zij meer dan anderen noodig — wij prijzen het als men voor de gelukkige geboorte van een erfgenaam des troons bidt, want hem kan eene zoo groote taak worden opgelegd, maar de officiele pers en de officiele sprekers konden toch wel wat bescheidener zijn in hunne uitdrukkingen. Die immers eenigzins met de geschiedenis der wereld en vooral met die van Frankrijk bekend is, hindert die grootspraak der pers, want die geschiedenis leerde zoo dikwijls, dat de wegen des Heeren geheel anders waren dan de dikwijls op zoo hoogen toon geopenbaarde wenschen en voorspellingen van officiele pennen en tongen. In den loop van nog geen 60 jaar werden in Frankrijk 4 kroonprinsen geboren,

de hertog van Normandie,
de koning van Rome,
de hertog van Bordeaux,
de graaf van Parijs,

en geen hunner heeft den troon! Allen behooren, in zeker opzigt, tot de ongelukkigen der aarde. Alle vier waren door de dagblad-pers als de hoop en de verwachting van Frankrijk uitgetrompet en zij stierven of leven nog in hoopeloozen toestand! Nu is, zoo hoopt Napoleon en zegt men in Frankrijk, (althans de geestelijkheid zegt het op officiele aanschrijving) de vijfde kroonprins op weg.

De Heer weet, of hij gelukkiger zal zijn, dan het viertal, waarvan er nog twee als ballingen rondzwerven!

Waarlijk, die niet eerzuchtig is, zou al ligt twee dingen *niet* wenschen, en wel deze: „Fransch kroonprins en Frankrijk's hoop te zijn."

In Engeland schijnt men niet zoo veel reden tot bekommering te hebben over den voorraad van levensbehoeften als in Frankrijk en Pruissen en Belgie. Als men er de gewone invoer heeft, zal het tekort rijkelijk gedekt zijn.

Daar te lande is het vrij stil, en het eenigste wat de aandacht bezig hield, was de uitdrijving der emigranten van Jersey en de zamenscholingen in Hyde-park. Een gedeelte van die Fransche vlugtelingen is te Londen aangekomen met de pers, waarop het beruchte dagblad *l'Homme* werd gedrukt. Een gedeelte der Engelsche dagbladpers keurt de verdrijving der emigranten hoogelijk af en ziet daarin eene verkorting van de regten der gastvrijheid. De zamenscholingen in Hyde-park baren wel geene angst voor grove ongeregeldheden, maar verraden toch eene woestheid bij de menigte, die wel nadenken vereischt. In grove taal worden daar, op echt Engelsche manier, allerlei verwijtingen tot het Engelsch Gouvernement gerigt, terwijl de straatjongens het meer fatsoenlijk publiek met steenen werpen of de kleederen scheuren. Dat behoort, naar 't schijnt, tot de regten van het Engelsche vrije straatpubliek.

Over oorlog of vrede wordt thans weinig gesproken. Dat wacht op de bijeenkomst van het parlement. Palmerston heeft de portefeuille van kolonien aan den jeugdigen Lord Stanleij (die talentvolle edelman telt slechts 30 jaren) aangeboden, en deze had reeds aangenomen toen zijn vader hem tot eene weigering overhaalde.

De leus in Engeland is *oorlog*, en zij kan thans zonder gevaar worden aangeheven, want de winter en de herfst gebieden met magtige stem: rust. Het verschil met Napels is bijgelegd door het besluit van Koning Ferdinand, hetwelk den ex-Minister van politie, hem, die een Engelsch lid der legatie te Napels eene zitplaats in de loge der prefectuur ontnam, het verblijf in de hoofdstad ontzegde, terwijl de twist tusschen Frankrijk en Zijne Siciliaansche Majesteit mede is vereffend, zoo als bleek, toen onlangs de Fransche gezant bij Z. M. at. De geestelijkheid heeft daartoe het hare wel gedaan, want zij wil niet, zoo als wij vroeger reeds opmerkten, dat de zuiver catholieke landen in onmin leven.

De Koning van Sardinie, die ook aan Toscane de hand der verzoening zal toereiken, komt weldra te Parijs.

Hoe 't in Spanje gaat is een raadsel. Veel regenten en een regeerder en die 't hardst schreeuwt is meester.

Espartero schijnt niet rijk, althans hij was onlangs verpligt een huis te verkoopen. Onverwijld vormde zich eene commissie, die hem als bewijs van nationalen dank een paleis wilde teruggeven, doch de Hertog der Overwinning beheerschte zijne zucht, de algemeene trek bij Adam's kroost, tot hebben en schreef dienaangaande den volgenden brief:

Madrid, 24 October 1855.

Aan den heer Bernardo Iglesias.

„Waarde vriend, ik ontvang zoo even een brief met de gelukwensching, welke de deputatie uwer provincie tot mij rigt en welke ik naar waarde schat. Het is zeker dat ik een huis te Logrono heb moeten verkoopen, niet het huis waarin wij wonen, maar een ander, dat mijne vrouw toebehoort, want ik heb geene eigendommen. Hierin ligt niets bijzonders, want alleen en uitsluitend de bevestiging der vrijheid en van het geluk van mijn land toegedaan, werd ik nooit gedreven door persoonlijk belang, en ik verlang weder stil te Logrono te gaan wonen.

„Ik zie, dat gij mij van ter zijde iets te kennen geeft, en hoewel ik het nog niet zeer duidelijk begrijp, meen ik toch te bemerken, dat men mij, door middel eener manifestatie of iets dergelijks, hulpmiddelen wil verschaffen.

„Dit kan u slechts ingegeven zijn door de liefde, welke gij mij toedraagt en die zich steeds gelijk gebleven is, maar ik vorder van u en van mijne andere vrienden, dat gij een dergelijk denkbeeld laat varen, want ik zou mij in de onaangename en onherroepelijke noodzakelijkheid bevinden elke demonstratie van dien aard af te slaan, en ik hoop dat mijne vrienden mij niet er toe zullen brengen zulks openlijk te moeten doen, wijl deze vriendschappelijke manifestatie hun voldoende moet zijn.

„Het Ministerie Sartorius-Domenesch heeft mij in den loop van zijn bestuur, niet mijne achterstallige tractementen aangeboden, maar tractementen die ik, ten gevolge der omstandigheden, niet had in ontvang genomen. Ik nam het aanbod niet aan. Gedurende mijn regentschap had men op de schatkist van Havana 60,000 duros op rekening getrokken op mijn tractement als regent, door ze op het budget van het Koninklijk Huis te stellen. Ik schreef den heer Larrua, destijds intendant van het eiland, mijn tractement slechts op mijne beurt te betalen. Daarop kwamen de gebeurtenissen van 1843 en werd er bevel gegeven die som niet te betalen, welke ik niet gevorderd heb en niet vorderen zal.

„Ik beroep mij op uw gezond oordeel, ik heb niet willen vragen wat mij toekomt, zal ik nu iets aannemen van wien het ook zij? Mijn besluit staat vast; ik heb weinig behoeften en als het noodig ware, zou ik kunnen werken om te eten, zonder misbruik te maken van de symphatie mijner vrienden, noch van die des lands.

„Uw zeer genegene enz.
„Baldomero Espartero."

Oostenrijk en Pruissen geven weinig nieuws.

Wij eindigen hier ons Overzigt met nog iets van het oorlogstooneel. De geallieerden betrekken en versterken hunne winterkwartieren, en het is hoogst onwaarschijnlijk dat zij in dit najaar iets ondernemen tegen Perekop of Nicolajeff of Cherson. Kilburn schijnen zij te blijven bezetten, ja, welligt maken zij daarvan, als de monding van Bug en Dnieper beheerschende, een tweede Gibraltar. Of Gortschakoff hetzelfde plan heeft, is nog niet zeker. Hij beschikt thans over eene zeer aanzienlijke magt, men begroot die zelfs op 200,000 man, waaronder 15,000 grenadiers, te Simpheropol op 800 wagens aangekomen, en het is dus in 't geheel niet zeker, dat hij ook de haan in rust wil zetten tot de lente van 1856. Dat hij de Krim niet vrijwillig denkt te ontruimen, weten wij, en ten overvloede deelen wij hier de dagorder mede, die hij dienaangaande ter kennis van het leger bragt, zij luidt:

„Zijne Keizerlijke Majesteit, onze gebieder, die mij belast heeft, in zijnen naam en in naam van Rusland, de dappere krijgslieden dank te zeggen, die het zuidelijk gedeelte van Sebastopol met zoo veel moed, zelfverloochening en volharding verdedigd hebben, is overtuigd, dat het leger, nu het vrijelijk in het open veld kan opereren, met alle krachten den grond van het gewijde Rusland zal blijven verdedigen tegen den inval des vijands. Maar gelijk het den vader des grooten gezins (het leger) in zijne hooge voorzorg behaagd heeft, de zamenstelling der brug te bevelen, ten einde in het uiterst oogenblik zooveel mogelijk het Russisch bloed te sparen, heeft de Keizer mij ook met volmagt bekleed, om, al naar de omstandigheden, de verdediging onzer positien in de Krim voort te zetten of te staken.

„Dappere krijgslieden! Gij kent onze pligt. Wij zullen niet vrijwillig dit land verlaten, waar de heilige Wladimir, het water der genade ontving, na tot het Christendom, dat wij verdedigen, te zijn overgegaan. Maar er zijn omstandigheden, die somtijds de meest vaste besluiten onuitvoerbaar, de grootste opofferingen nutteloos maken. De Keizer heeft het mij alleen overgelaten, om te beoordeelen, wanneer het oogenblik daar is, waarop wij onze verdedigingslinie zullen moeten veranderen, zoo zulks Gods wil is. Het is aan ons, om te bewijzen, dat wij het onbegrensd vertrouwen weten te regtvaardigen, dat de Czaar in ons stelt, die in onze nabijheid gekomen is, om in de verdediging des Vaderlands en de behoeften van zijn leger te voorzien. Stelt vertrouwen in mij, gelijk gij tot dusverre gedaan hebt in de uren van beproeving, welke de besluiten der Voorzienigheid ons hebben toegezonden."

Ten slotte iets uit China, zeer ten onregte het Hemelsche Rijk genoemd. Daar is het martelen en onthoofden en het in stukken hakken der lijken aan de orde van den dag, en de dappersten onder de gewapenden zijn *vrouwen*. Een legertje, alleen uit 3000 dames bestaande, doch gecommandeerd door een man, versloeg eene geheele afdeeling keizerlijken. Te Canton werd een aanvoerder der opstandelingen onthoofd en toen in 200 stukken gehakt. Het eerste was voor hem het ergste, maar het getuigt toch van groote wreedheid; en men neemt er ook tijd toe! In 't geheel zonden er om hals zijn gebragt ruim 100,000 menschen. Men doe er gerust de helft af, dan blijft er toch nog genoeg! Ongelukkig dat het lot van dat land geen invloed heeft op de handhaving van het Europeesche evenwigt!

Daar was wat te redderen!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Naar men van goederhand verneemt, is bij een nader onderzoek der spoorwegbrug bij Westervoort over den IJssel gebleken, dat er nog aanmerkelijke verbeteringen aan die brug zullen vereischt worden, eer die voor het algemeen kan opengesteld worden. Zijn onze berigten juist, dan zijn die verbeteringen van dien aard, dat er nog geruime tijd zal verloopen eer de reeds zoo dikwerf besproken opening van den spoorweg kan plaats hebben. Wel waarschijnlijk zal dit althans dit jaar niet zijn.

— Behalve de reeds door ons medegedeelde berigten uit O. Indie, meenen wij ook 't volgende nog te moeten opnemen: „Er heerscht te Batavia eene afmattende hitte en regenlooze droogte van ongeveer 4 maanden, welke de rivieren opdroogen, den grond doen splijten, de gewassen doen verdorren en allerwege ziekten doen ontstaan. Wij hopen slechts, dat de dag- en nachtevening over eenige dagen lafenis aanbrengen zal en eenige opbeuring brenge in de droefgeestigheid, welke zich over al het levende, menschen, dieren en planten verspreid heeft. Wanneer de winter in het noorder halfrond gelijk mogt worden aan dien, welken wij hier thans doorworstelen, dan m ge u op een geducht bezoek van koude voorbereiden. lang ik in deze gewesten, bijna 25 jaren, verbleef, heb geene warmte en droogte van gelijken aard bijgewoond nimmer heb ik te Batavia nachtkoude ondervonden ga aan die van Junij en Julij. Iemand, die voor eenige da van Sourabaija hier kwam, verhaalt mij, dat de elle in midden- en oostelijk- Java nog grooter is dan hier, dat op sommige plaatsen, zoo als te Soerabaija, bepaald gebrek aan drinkwater voor menschen en vee, begint heerschen."

— De Tweede Kamer der Staten Generaal heeft 7 d hare werkzaamheden hervat. — De heer *van Heiden Re stein* heeft berigt, dat hij door ongesteldheid van een zij bloedverwanten belet wordt, vooralsnog aan de werkza heden deel te nemen. — Er is een brief ontvangen van heer *Huguenin*, waarbij deze zijn ontslag neemt als lid Kamer. — Er zijn onderscheidene wets-ontwerpen inge den, als een tot aanmoediging van den invoer van gra en andere levensmiddelen, en negen ontwerpen van bekr tiging van prov. belastingen in onderscheidene Provinc waaronder van Brenthe.

's Gravenhage, 5 Nov. Nopens den zoo veel rucht makenden, dus genaamden prins van Arme verneemt men, dat hij in het jaar 1838 alhier te 's Grav hage uit Indie was gezonden, om zich te bekwamen het aanvangen van zijne studien te Leyden; dat hij paar jaren hier heeft doorgebragt en ook werkelijk n de Leydsche hoogeschool is vertrokken, alwaar hij graad van candidaat in de regten moet hebben verkre Zijn vader was opium pachter te Samarang. Wegens Oostersch uitzigt gaf men hem den naam van Arabier. onderscheidde zich vroeg door vlugheid van geest, die ongelukkig spoedig verkeerdelijk schijnt te hebben aan wend, daar hij zich aldra in schulden stak en slinks wegen insloeg, om zich geld te verschaffen. Hij gaf z gaarne van jongs af als van hooge geboorte uit en liet z bij voorkeur Emir van Armenie noemen. Weinige ja geleden, bezocht hij, hoewel slechts doorreizende, d stad.

Rotterdam, 7 Nov. Heden morgen ten ongeveer h negen ure is er te Schiedam, in de branderij van de heer de Hoog en Co., een hevige brand uitgebarsten, veroorza door het springen van den helm van een der ketels. A mogelijke pogingen werden aangewend tot stuiting van h vuur, dat men ten ongeveer half elf ure meester was.

Zwolle, 6 Nov. Vrijdag middag, den 2 dezer, zeil de alhier te huis behoorende schipper Gerrit van Assendo vergezeld van twee zijner zonen, bij zeer slecht en mis weder, uit de haven van de Lemmer, met eene geboe zomp, voor eigen rekening in lading hebbende gerst, ha enz. Op korten afstand voorafgegaan door een Leeuwar schip, verloor dit de zomp van van Assendorp na eenig tijd geheel uit het oog, waardoor de ergste vermoede over diens lot ontstonden. Deze werden dan ook bew bewaarheid. Op de hoogte van Kuinre vond men de zo drijvende, van bemanning en lading beroofd, zoodat d menschen hun graf in de golven gevonden hadden Van A sendorp, die voor weinige jaren reeds eenen zoon zee verloor, laat eene vrouw en twee kinderen na.

Groningen, 5 Nov. Het aantal jongelingen met d zen cursus op de rol der studenten ingeschreven, is ze gering. Het bedraagt nog geen 30. Te Utrecht bedraagt het

6 Nov. Hier heeft zich een arbeider pogen te vergiftig met lucifers, die hij schijnt opgegeten te hebben. Me hoopt dat hij er het leven zaf afbrengen. Huisselijke one nigheid schijnt hem daartoe te hebben genoopt.

Steenwijk, 6 Nov. Gisteren avond had in de ten van de paardrijders onder directie van den Heer L. Dassie bij hunne laatste voorstelling een ongeluk plaats door he instorten van een gedeelte der plaatsen van den minst rang, waardoor meer dan 70 personen en kinderen met planken naar beneden zijn gevallen; behalve dat twee j gelingen belangrijke kneuzingen aan armen en beene hebben bekomen, zijn meer dan 20 personen en kindere door dat ongeval de eene meer de andere minder gekwets

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Volgens officiele opgaven bedroeg het effectief der Britsche armee in het Oosten op 16 October ongeveer 56.000 man welke strijdmagt naar de berekening van de Globe, door d toevoeging van 5000 man van het vreemden-legioen, 20.00 man van het Turksche kontigent en de voortdurende wer vingen in Engeland op minstens 95000 man gebragt za worden.

— De *Peking-Gazette* van 27 Julij tot 3 Aug. geeft versla van verscheidene overwinningen op de opstandelingen be haald. De stad Pho-lo, ten westen van Kanton, was ont zet, en de rebellen waren van Kouang-Yang verdreven. Zij werden door de keizerlijke troepen te Tung-Ugan belegerd Te Kanton en omstreken was de opstand zoo goed als ge dempt. In de bergstreken bevonden zich nog benden, die men vervolgde. Het teregtstellen of vermoorden der opsta delingen is verschrikkelijk. Te Kankon Fin waren 27.00 menschen ter dood gebragt en 25.000 bij het fort Blenheim In Kanton wordt het getal der vermoorden op 70.000 men schen gerekend. Een der aanvoerders, Kam Sin genaamd was den 9 Julij langzamerhand gedood en aan 108 stukje gehouwen. Geheel China geleek naar een slagtershuis. Er waren 3 graden van strafoefeningen: de gevangenen werde of in 24 of in 36 of meerdere stukjes afgehouwen Het zoo genaamde Hemelsche rijk geleek thans eene algemeen slagtbank. Men had op den 9 Julij, op éénen dag, 500 re bellen geslagt en op eenen anderen dag 700.

RUSLAND-TURKIJE.

Men meldt uit Odessa, dat men te Nikolaieff verbaast staat over de werkzaamheden, die volbragt worden, ter ver dediging der plaats. Alle troepen van het reservekamp en de militie, gezamentlijk meer dan 30,000 man, werken aan talrijke batterijen, welker aanleg door gen. *Todtleben* word bestuurd. Buitendien zal de Bug door een aantal kanonneer booten verdedigd worden, welke men bemant met de ma trozen van de Zwarte zee vloot. De keizer heeft de zee lieden op de meest hartelijke wijze toegesproken, die o. a zeide: „Door u is Sebastopol het graf geworden van de bloem der Europeesche legers en de schrik van onze vijan den. Toont voortaan dat alleen uwe tegenwoordigheid voldoende is, om van elk visschersdorp een 2e Sebastopol te maken." Voor u tot in den dood! was de luide kreet der zeelieden, aan wier heldhaftige verdediging men Niko lajeff gerust kan toevertrouwen. — De inwoners hebben inmiddels de stad verlaten. Zij die daartoe geene middelen bezaten, hebben geld van eene kommissie gekregen. Ook Cherson is zoo goed als geheel ontruimd.

De *New-York Herald* zegt, dat de Russen groote hoe veelheden buskruid en amonitie uit Amerika ontvangen. Zij hebben door hunne agenten den geheelen voorraad salpeter laten opkoopen. In het afgeloopen voorjaar waren al de magazijnen in de Vereenigde Staten met salpeter gevuld; thans is alles voor Rusland opgekocht en naar Hamburg verscheept. Doch dat is nog niet alles. Ook buskruid en wapenen zijn in groote hoeveelheden naar Rusland gezonden. Een groote clipper is voor eenige maanden, zoo het heette naar Californie, met buskruid, pistolen enz., vertrokken; een ander schip, dat naar Portland bestemd heet, wordt met buskruid geladen en hoopt Rusland te kunnen

binnenzeilen, als de Engelsche kruisers vertrokken zijn.

NOORD-AMERIKA.

We hebben nu en dan de aandacht onzer lezers gevestigd op N.-Amerika, en vooral op de slavenkwestie, die in de Vereenigde Staten sinds hunne geboorte eene hoofdrol speelt. Naar aanleiding van de voorloopige maatregelen, die in N.-Amerika voor de aanstaande verkiezing van een nieuwen president worden gemaakt, bij welke gelegenheid ook de slavenkwestie zeker bovenal in aanmerking zal komen, vinden wij eene beschouwing van den heer *Horn* over den binnenlandschen staatkundigen toestand der groote republiek, van welker hoofdinhoud onze lezers zeker met belangstelling zullen kennis nemen.

In den grooten strijd tusschen de voorstanders der afschaffing van de slavernij en de slavenhouders, scheen in den beginne de oprigting van de vereeniging der *Know-Nothing's* eenigen stilstand te zullen brengen. De ontevredenheid, die de toenemende vreemde bevolking in N.-Amerika op een groot deel der inwoners maakte, had de *Know-Nothing's* in 't leven geroepen, en deze meenden, dat bij de banier, die zij kozen, het vraagstuk der slaven een oogenblik op den achtergrond zou kunnen komen. Spoedig bleek echter het tegendeel en de *Know-Nothing's*, in een paar jaren eene zoo magtige partij geworden, hebben zich thans geheel aan de voorstanders der slavernij aangesloten. De strijd der verkiezingen zal daardoor een nog gewigtiger aanzien erlangen, en met belangstelling ziet men dien dan ook te gemoet.

Eene der voorname grieven der Engelsche koloniën, die den onafhankelijkheidsoorlog kracht bijzetteden, was de bescherming, die Engeland aan de slaven verleende. De meerderheid der Amerikanen in de noordelijke gewesten was zeer tegen de slavernij ingenomen en de slaven waren er slechts in geringen getale aanwezig. In den onafhankelijkheidsoorlog werden reeds pogingen gedaan tot afschaffing der slavernij, en in de magtigste en rijkste provincie, die van Virginie, streden *Washington* en *Jefferson* voor dat menschelijk beginsel. Toen Virginie den invoer van slaven had verboden, volgden New-York, New-Jersey en Pensylvanie reeds in 1780 door de afschaffing der slavernij, en Massachussets, Rhode Island en Connecticut deden 't zelfde van 1784 tot 1786.

Zuid-Carolina en Georgië, die rijst en indigo opleverden, hadden echter een groot aantal slaven, en bij volledige afschaffing der slavernij dreigden zij niet tot de Unie toe te treden. Daarom werd de afschaffing der slavernij niet als beginsel in de Grondwet opgenomen, maar men trachtte slechts zooveel mogelijk de uitbreiding van het kwaad te voorkomen. Den 13 Julij 1783 nam het congres het bekende besluit van *Jefferson*, waarbij de slavernij voor altijd werd verboden op het gebied ten noordwesten van de Ohio gelegen. Binnen dien kring echter kon iedere staat op zijn gebied de zaak der slavernij naar wensch regelen. Den 26 Febr. 1807 verbood het congres den invoer van af 1808, en om de stelling der partijen niet te wijzigen, werd er aangenomen, dat telkens slechts een vrije en een slavenstaat bij de Unie zou worden toegelaten, gelijk dit het geval was met Kentucky en Vermont, Tenessée en Ohio, Louisiana en Indiana, Mississippi en Illinois.

De slavenstaten erlangden echter van lieverlede meer invloed en zij wonen dien invloed vooral door het ontzaggelijk belang, dat de katoenbouw voor N.-Amerika verkreeg. De katoenproductie was er tot in 1790 van bijna geen belang. Zelfs in 1801 was de uitvoer nog slechts luttel. Eerst na 1820 nam hij eene verbazende ontwikkeling en in 1852 bedroeg de uitvoer reeds eene waarde van ruim 200 millioen gulden, en was het binnenlandsch verbruik bovendien buitengemeen groot.

De ontzaggelijke voordeelen van dezen tak van landbouw gaven aan Zuid-Carolina en George niet alleen weldra een groot bewigt, maar ze werkten ook mede tot de uitbreiding der Unie naar het Zuiden, waardoor de katoenbouw alleen mogelijk was, en ze vermeerderden daardoor het aantal en de uitgebreidheid der Zuidelijke Staten, die slaven moesten houden, omdat voor den katoenbouw het houden van slaven bijna eene noodzakelijkheid is. De invoer der slaven werd toen ter sluiksch gedreven en er vormden zich Staten, waar men slaven aankweekte, om die menschelijke koopwaar aan de slaven verbruikende Staten te leveren. Van daar dat de slavenbevolking toenam, niettegenstaande het verbod van invoer, en van 1801 tot 1850 van 892 406 tot 3.178 055 koppen is gestegen. Daarbij telde de Unie in 1854 16 vrije Staten met eene uitgestrektheid van 642.971 mijlen en 13,607.038 zielen en 15 slaven-staten met eene uitgestrektheid van 842 434 mijlen en 9,612,870 zielen. Buitendien bezat de Unie drie vrije territoriën van 486.839 en vijf slaven territoriën van 1,251.263 mijlen; zoodat ⅔ deel van het gebied der Unie slaven houdt.

Men begrijpt, dat het Zuiden dus telkens grooter invloed heeft bekomen en van daar dat het ook de beide groote overwinningen kon behalen; de aanneming van het beruchte Compromis van 1850 en van de Nebraska bill.

Bij art. 8 van 't genoemde Compromis werd aan elken slavenhouder, van wien twee getuigen erkenden, dat een slaaf ontloopen was, vrijheid gegeven door de geheele Unie op den vlugteling te jagen: de bewoners der Noordelijke vrije Staten moesten hem helpen en er werd 6 maanden gevangenisstraf bepaald voor hem, die de vlugt van een slaaf bevorderde, terwijl zelfs de militaire magt den slavenjager bijstand moest verleenen.

De Nebraska bill, die in 1854 werd aangenomen, nam de scheidslinie weg, welke tusschen de slavenhoudende en de vrije Staten was gesteld. Zoowel de Staten als de territoriën der Unie verkregen eene volkomene vrijheid in de zaak der slavernij. Als het terrein werd vrijgelaten begreep het Zuiden, dat het spoedig oppermagtig zou worden.

Sinds dien tijd echter wordt de slavernij niet meer toegelaten in N. Amerika, maar ze is eene nationale instelling, door het centraal gezag beschermd. Nu werkt het Zuiden op Beneden Californie, op Midden Amerika en op Cuba, om er de toetreding tot de Unie van te verkrijgen. Door die toetreding van slavenhoudende Staten, of die het althans kunnen, zou de kracht van het Zuiden grooter worden, en hoopt het 't Noorden weldra te zullen overschaduwen.

De zucht van uitbreiding, die N. Amerika beheerscht, gaat dan ook uitsluitend van het Zuiden uit, terwijl het Noorden, de ware bakermat van vrijheid, van industriele bedrijvigheid en van vooruitgang, die eerder weerstreeft. Het Zuiden behoeft echter ook uitbreiding, omdat de katoenbouw den grond in 5 jaar uitmergelt. Daarom heeft ook Europa belang bij de N. Amerik. slavenkwestie, omdat die de veroveringszucht der N. Amerikanen voedt, welke zooveel verwikkelingen tusschen de oude en nieuwe wereld dreigt te verwekken.

Maar ook de wrevel tegen de Europesche landverhuizing, die de partij der *Know Nothings* heeft doen in 't leven roepen, wordt door het Zuiden gevoed, omdat die landverhuizing de afschaffing der slavernij kan bevorderen, ofschoon N. Amerika aan die landverhuizing voor een groot deel zijn bloei te danken heeft. Wat meer is, de geheele buitenlandsche politiek der Ver. Staten wordt door het Zuiden geleid, dat ook om de slavenkwestie zijne sympathie voor Rusland in de Oostersche vraagstuk niet wil verhelen.

Het Noorden begint echter thans het bewustzijn te erlangen, dat het te lang toegevend was, en dat N. Amerika door verdere inwilligingen aan het Zuiden gedaan, weldra het meest vrije en minst voorwaartsstreevende land der wereld zou worden. Het gevoelt dit, en het schijnt eene krachtige poging te willen wagen, om zich los te maken van het gevaar, dat het zelf en de geheele Unie bedreigt. Die poging zal echter met ongekenden moed en ijzeren volharding moeten worden gedaan, omdat het moeite zal kosten het verloren terrein te herwinnen. Men mag echter hopen op de kracht der vrijheid en der ware beginselen, en met voldoening zal Europa het zeker zien, als zij bij de aanstaande verkiezingen in N. Amerika de zegepraal behouden, waardoor verwikkelingen ook tusschen Europa en N. Amerika des te eerder zullen worden voorgekomen.

ASSEN, 10 November.

Wij hebben voor eenige dagen een ons uit 's Hage toegezonden berigt medegedeeld, volgens hetwelk men verlang eene verandering in ons Ministerie te gemoet mogt zien, terwijl wij in ons vorig no. een telegrafisch berigt hebben opgenomen nopens de benoeming van een nieuwen Gouverneur-Generaal van Neerlandsch Indie. Deze verschillende berigten worden bevestigd door het volgende artikel van de *N. R. C.*: „Het gerucht van de benoeming van den heer *Pahud* tot Gouverneur-Generaal van Indië en van den heer Mr. *P. Meijer* tot Minister van Koloniën bevestigt zich en tevens wordt medegedeeld, dat de heer *van Hall* zijn ontslag nemen zoude als Minister van Buitenlandsche Zaken, terwijl hij in die betrekking zoude vervangen worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken, den heer *van Reenen*, die op zijne beurt zal geremplaceerd worden door den heer *van der Heim*, Commissaris des Konings voor Zuid-Holland. Verder zegt men, dat de generaal *du Monceau* vervangen wordt door den generaal *van Aylva Rengers*, als chef van het militair huis des Konings."

De *Constitutioneel* zegt echter de verzekering te kunnen geven, dat de door ons medegedeelde geruchten nopens de ministeriële veranderingen, ten eenemale ongegrond zijn. Met de *N. R. C.* zeggen wij: Wij zullen hier niets bijvoegen maar den tijd laten beslissen.

— Te Amen is op een stuk groenland, waarop vroeger meer munten gevonden zijn, dezer dagen gevonden eene oude zilveren munt, ter grootte van een gulden, aan de eene zijde is het borstbeeld van *Philippus II*, met het omschrift: *Philippus dei gratia Hispaniae rex dux Gelriae*; aan de andere zijde is het wapenschild van *Philippus*, met het omschrift: *Dominus mihi adjutor*.

— Te Wedde is correspondent geworden der Ned. vereeniging tot afschaffing van sterken drank, Mr. *J. S. G. Koning*, schoolopziener en notaris aldaar.

— Voor den onderwijzer in de derde lagere school alhier, waarvan het vergelijkend examen is bepaald op 4 Dec. e.k., is vereischt het bezit van den 2en rang. De voordeelen zijn: Vrij schoolvertrek en woning, alsmede vrij brand en eene jaarwedde van minstens f 650-„ 's jaars. De beroepene voorziet, ten genoege van het bestuur, in de noodige hulp voor eigene rekening. Hij verbindt zich, geene lessen aan de huizen der ingezetenen te geven; maar daarentegen ligt het in de bedoeling der regering, dat hij, naar omstandigheden en behoeften, voor de wiskunde of stuurmanskunst avondschool houde, of eenen cursus opene, geregeld in overeenstemming met het bestuur. Dit onderwijs wordt afzonderlijk betaald en komen deze schoolgelden geheel ten voordeele van den onderwijzer. Voor den regten man biedt zich hier geene onvoordeelige betrekking aan, die tevens voor verbetering en uitbreiding vatbaar is.

— De *Groninger Courant* put uit de omstandigheid, dat wij in een weinig beduidend telegrafisch berigt hetzelfde abuis als zij begingen, de gewaagde beschuldiging, dat wij nu en dan hare telegrafische berigten overnemen, niettegenstaande het grootste gedeelte van het bewuste berigt tijdingen bevat, die niet in de Groninger depêche voorkomen. Wij willen ons hierover niet met haar in een twistgeschrijf begeven, overtuigd als wij zijn, dat het publiek zal hebben opgemerkt, dat onze telegrafische depêches in den regel VEEL JONGER zijn dan die van de *Groninger Courant* en er dus hier van geene overname sprake kan zijn. Wij mogen echter niet onopgemerkt laten, dat geen dagblad in ons land meer van onze eigene berigten overneemt, dan juist de *Groninger Courant*, zonder ooit den bron te vermelden, waaruit zij put, zooals de *Prov. Groninger Courant* steeds doet, die wij haar in dit en meer andere opzigten als voorbeeld aanprijzen. In het eigenste nummer van de *Gron. Ct*, waarin zij ons van overneming beschuldigt, komen twee berigten voor, die zij van ons heeft afgedrukt en als hare eigene doet doorgaan. Te pronken met eens anders veeren is waarlijk gemakkelijk en ..... goedkoop ook.

— Laatstleden vrijdag had te Sleen een droevig voorval plaats. De timmerman *H. Alting* aldaar met het optimmeren van een huis bezig zijnde, waarbij de klompenmaker *C. Kuik*, mede aldaar woonachtig, hem de behulpzame hand bood, had gene het ongeluk evengemelden *Kuik* met eene bijl zijne twee voorste vingers van de regterhand af te kappen. Dit voorval is te meer bedroevend, daar deze man vader is van een talrijk gezin en groote moeite heeft, in dezen tijd, om in de behoeften daarvan te voorzien. Pr. Gr. Ct.

— De stoomboot-diligence, welke tusschen Zwartsluis en Groningen rijdt, had in den avond van jl. Woensdag, op den weg tusschen Meppel en Smilde een groot ongeluk kunnen treffen. Het geweldig piepen der raderen en het zwaar loopen trok de aandacht, zoodat de conducteur op de hoogte van de Geeuwenbrug den wagen liet stilstaan en de assen onderzocht. Zijn vermoeden werd daarbij geheel bevestigd, dat deze in brand waren; het water, daarop geworpen, steeg sissend in dampwolken omhoog. Nadat men alle de assen had nagezien, hetgeen geen gemakkelijk werk was, daar men daarbij de hulp van deskundigen miste, is, na een oponthoud van anderhalf uur, de reis voortgezet.

— Tot 7 dezer waren bij de Tweede Kamer ingekomen 16 verzoekschriften van heeren, die verlangen bij de opmaking der nominatie voor de vervulling der vacature bij de algemeene rekenkamer in aanmerking te komen, waaronder die van de heeren Mr. *H. C. Carsten* te Assen en Mr. *M. H. van Son* te Middelburg.

Hoogeveen, 8 Nov. De j. l. maandag alhier gehouden gewone jaarlijksche zoogenaamde aardappel-collecte, ten behoeve van het armwerkhuis heeft opgebragt 3½ last aardappelen, eene kleine hoeveelheid boekweit, kool, eenige brooden en aan contanten ruim f 100-„.

* **Pelze, 3 Nov.** Naar men van goederhand verneemt, heeft zich hier eene commissie gevormd, ten doel hebbende, om in deze gemeente gedurende den aanstaanden winter werk te verschaffen aan elk, die werken kan en wil, en om zoo mogelijk door vrijwillige inteekening eene som bijeen te verzamelen, ten einde een matig dagloon daarvoor te kunnen uitreiken; het zou zeer wenschelijk zijn, dat de gegoede klasse de Commissie in staat stelde, om het voorgestelde doel te bereiken, en zij bedenke, dat de gelden, welke ze geeft, aan hare arme broeders worden besteed.

* **Coevorden, 6 Nov.** Op de Marktdag, gisteren gehouden, waren aangebragt 175 koeijen, 46 kalveren en 94 Drentsche schapen. De koeijen golden van f40-„ tot f136-„, de kalveren van f10-„ tot f35-„, de schapen van f3-„ tot f8-„. De prijzen der runderen waren iets williger dan den vorigen maandag.

* **Stadskanaal, 1 Nov.** In den nacht van vrijdag op zaturdag jl. is aan *S. van der Laan* alhier een korf met bijen ontvreemd en in den nacht van van maandag op dingsdag zijn aan de heer *Joh. van der Tuuk* alhier eene partij aardappels uit de gaten gestolen, zonder dat men de daders op het spoor is.

* **Loon, 8 Nov.** Gisteren avond, zijnde Allerheiligen-dankdag, had alhier een voorval plaats, dat allernoodlottigste gevolgen had kunnen hebben. Zeker boerenknecht namelijk had de onvoorzigtigheid, om over het ijs te loopen van eene put; hij verloor het evenwigt en tuimelde in de put. Eenige zijner makkers, die hem het digtst volgden, zagen het en boden hem eerst door den zoogenaamden zwengel vruchteloos en eindelijk door eenen ladder, de gewenschte hulp aan. Gelukkig was het, dat zijne lengte eenigzins de hoogte van het water overtrof. Bedoelde jongeling is met den schrik en eene ligte wonde aan het hoofd vrijgekomen.

* **Winschoten, 6 Nov.** We vernemen, dat de heer *H. Hillinga*, docent in de moderne talen aan 't plaatselijk gymnasium alhier, bij dispensatie van 't vergelijkend examen, benoemd zal worde tot instituteur en schoolonderwijzer aan de middelbare en lagere school te Bellingwolde, welke betrekking vacant was, door 't vertrek van den heer *Keen* naar Workum.

* Te Winschoten, dat dit jaar tot heden van de cholera verschoond bleef, heeft ze ook thans hare offers gevraagd; 4 personen zijn dusver aangetast, 2 overleden in 't zelfde huisgezin.

* **Grouw,** (Friesland) **5 Nov.** Voor eenige dagen had alhier een treffend ongeluk plaats. Een hoop planken viel op zekeren timmermansknecht *W. R.* alhier, met dat ongelukkig gevolg, dat hij zijne beide beenen, een weinigje boven de enkels, braken. Dadelijk werd geneeskundige hulp aangebragt. De wonden staan thans uitmuntend; zoodat men, indien geene bijzondere toevallen plaats hebben, op eene voorspoedige herstelling mag hopen.

* **Elsloo,** (Friesland) **5 Nov.** Wordt er van onderscheidene plaatsen berigt, dat de kinkhoest aldaar onder de kinderen heerschende is; ook hier schijnt die kinderziekte, sedert eenigen tijd, haren zetel gevestigd te hebben, zoodat het grootste getal kinderen daaraan laboreert.

* **Meppel, 8 Nov.** Door de Chr. Afgesch. gemeente alhier, is uit het bevorens gemaakt drietal leeraars, bestaande uit Ds. *Sijpkens* te Assen, *Vliegenhert* te Klundert en Zevenbergen en *Wijnenberg* te Kampen, tot herder en leeraar dezer gemeente gekozen de heer *Wijnenberg*, proponent te Kampen.

* Tengevolge vooral van het slechte weder, was verleden week op Allerheiligen-markt alhier minder vee aangevoerd en is ook veel onverkocht gebleven; heden was echter weder zeer veel vee ter markt aangebragt; de handel in het rundvee, zoowel het vette als het melkgevende, was echter niet zeer levendig, voornamelijk uit gebrek aan genoegzame koopers, terwijl er geene of weinig koopers van buiten deze plaats werden opgemerkt, en ook de prijzen waren in het algemeen dalende en vrij aanmerkelijk minder dan de vorige week, zoo men wil, verschilde dit ongeveer f 10 op ieder middelmatige koe; evenwel de beste vette en melkgevende koeijen wilden nog wel voort en werden ook met hooge prijzen betaald; zoomede de vette schapen, die van f6-„ tot f12-„ per stuk werden verkocht, sommigen zelfs voor hoogeren prijs. Varkens waren er weinig of niet aangevoerd, zoodat daarvoor geen prijs kan worden aangegeven.

7 Nov. Het is inderdaad te bejammeren, dat veel jong vee op de laatst gehouden najaarsmarkten door velen, vooral door den boerenstand wordt opgekocht, en thans geslagt, ofschoon het ver is van vet te zijn, het vleesch daarvan kan zoo sommigen zeggen, tegen 4 à 5 cents het oude pond gebruikt worden, als men namelijk daarvan de nagelbouten het vel en het weinige vet verkoopt, waardoor het overige vleesch beter koop wordt dan roggebrood. Vooral in de gemeente Staphorst moet men zich hierop bijzonder toegelegd hebben. Pr. Ov. Ct.

* **Havelte, 8 Nov.** Het armenwerkhuis alhier is thans al zeer goed bezet. Ruim een 30 tal behoeftigen wordt daarin reeds verpleegd. L.l. zaturdagavond zijn er 16 personen te gelijk ingekomen. Aanvankelijk zijn ze zeer tevreden, en alle die werken kunnen, houden zich thans nog bezig met het rooijen van aardappelen, die in eene aanzienlijke hoeveelheid door het armbestuur in het voorjaar ten behoeve van het armenwerkhuis zijn gepoot.

* **Smilde, 7 Nov.** Den 25 Oct. ll. mogten *F. Ossel* en zijne echtgenoote alhier hunne zilveren bruiloft vieren, en had de dood niemand hunner lievelingen van hunne zijde weggerukt, dan hadden zij zich omringd kunnen zien van niet minder dan 22, zegge *twee en twintig* kinderen; maar helaas! zij mogen zich slechts verheugen over het bezit van nog zes van dit getal.

* **Staphorst, 8 Nov.** Alle arbeiders, die dit zomer van uit deze gemeente naar het Haarlemmermeer zijn gegaan, zijn door koude koortsen aangevallen geworden, sommigen zijn nog daaraan laborerende. Inmiddels beginnen enkele grondeigenaren den landbouw op zeer groote schaal. Een is er, die dit jaar reeds drie duizend mudden koolzaad verbouwd heeft, hetwelk de mudde tegen f 15-„ berekend, de kapitale som van f 45,000 uitmaakt. In de grootste drukte had deze man dan ook 50 arbeiders daarmede aan het werk.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

9 Nov. B. v. H., bakker te Meppel, en H. L. te Meppel, de laatste bij verstek, wegens het zich arglistig toeëigenen van gras, ieder veroordeeld tot f 3-„. — G. H. G., te Kolderveen, wegens het moedwillig toebrengen van kwetsuren, veroordeeld tot zes weken cellulaire gevangenisstraf en f 8-„ boete-„; — J. v. d. B., van beroep turfmaker te Uffelte, wegens beleediging met woorden van bedienende beambten, als niet wettig bewezen, vrijgesproken.

Kantongeregt te Assen.

9 Nov. H. S., B. T., J. K., H. J., allen wonende te Assen, ter zake dat zij, aan de dienst der brandspuiten en bluschgereedschappen te Assen verbonden, op de gewone visitatie dier voorwerpen, welke op den vijfden September ll. heeft plaats gehad, afwezig zijn gebleven, ieder veroordeeld in eene boete van f „-75; — M. J. E., W. K. d. J., beide wonende te Groningen, wegens het verrigten van openbaren arbeid op zondag, door aardappelen te delven op een stuk land te Eelde, ieder veroordeeld in eene boete van f „-50 en bij onvermogen tot gevangenisstraf van een dag; — G. M., wonende te Zandvoort, gemeente Gieten, gedagvaard geweest ter zake dat op 22 Sept. jl. in de Oostermoersche vaart struiken en andere voorwerpen, welke de afstrooming des waters konden belemmeren, aanwezig waren, en wel op twee plaatsen: 1o. voor de brug, genaamd de Holterklap; 2o. voor de brug, genaamd de Bonnerklap, welke ten zijnen laste waren, als niet bewezen, vrijgesproken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Oosterwolde, den 6 November 1855.

Mijnheer de Redacteur!

Door in uw veelgelezen blad, het onderstaande verslag, onlangs in eene vergadering der 10e Afdeeling van de Maatschappij van Landbouw in Friesland medegedeeld, op te nemen, zult gij gewis vele Landbouwers eenen dienst bewijzen en bijzonder verpligten

UwEd. Dv. Dr. en Vriend.

J. A. PRAKKEN.

De Voorzitter dier Afdeeling had in het vorig jaar eene

premie van tien gulden uitgeloofd aan diegene der leden van de Maatschappij, welke op ⅓ bunder gronds de grootste hoeveelheid rogge konde verbouwen. Terwijl de mededingers zich tijdig moesten aanmelden, werd aan ieder hunner de vrijheid gelaten, hunne landen naar verkiezing te bewerken en te bemesten

Echter hebben slechts twee leden dier Afdeeling naar den uitgeloofden prijs gedongen. Hoezeer het overbekend is, dat de Rogge-oogst in het verloopen saizoen niet gunstig is geslaagd, en de meesten onzer Landbouwers niet meer dan 6 à 7 mud van ⅓ bunder hebben geoogst, heeft deze mededinging gunstige resultaten opgeleverd; de verhouding dier uitkomsten was als volgt:

a. Bij J. J. v. W... te O... van ⅓ bunder geoogst 9 mud; gezaaid in de laatste week van Sept. 1854, gewigt 73 Ned. pd.; in Aug. jl. verkocht voor den prijs van f 10 60 per mud.

b. Bij F. H. K... te D... van ⅓ bunder geoogst 8¼ mud, gezaaid den 27 September 1854, gewigt 72½ Nederlandsch pond.

Zoodat de prijs van f 10 00 aan den Landbouwer J. J. v. W... te O... is toegekend.

Beide mededingers hadden op hooggelegen ouden bouwgrond, voormalig boekweit-land gebouwd, ook beiden hadden hunne gronden met den nieuw aangeschaften ondergrondsploeg bewerkt, en hebben alzoo blijken gegeven, dat zij boven het vooroordeel van velen verheven, de overtuiging deelden, dat onder de nieuwe werktuigen, welke thans den Landbouwer van alle zijden worden aangeprezen ook de zoodanige zijn, welke ieders belangstelling en aanbeveling verdienen.

Mogt dan dit voorbeeld ook bij velen onzer landbouwers navolging vinden! immers de zeer gunstige uitkomst hierboven medegedeeld, geeft de volkomenste zekerheid, dat de reeds voor twee jaren door die Afdeeling ten dienste der leden aangeschafte ondergrondsploegen, aan het gewenschte doel ruimschoots beantwoorden.

ADVERTENTIEN.

GEWONE VERGADERING MET DAMES

van 't Departement ASSEN der MAATSCHAPPIJ tot NUT VAN 'T ALGEMEEN, op Woensdag den 14 November 1855, des avonds te zeven uren. Spreker de Heer Mr. W. L. SCHIFFER. Bijdrage door den Heer Mr. H. VAN LIER.

Het Lid-Secretaris,
A. TH. HOSTEIJN.

BIJEENKOMST VAN 'T

ONDERWIJZERSGEZELSCHAP,

1ste Distr., en VOORLEZING van den SCHOOLOPZIENER, Donderdag, 15 Nov., 's morgens half elf, in 't CONCERTHUIS te Assen. ONDERWIJZERS van elders hebben, des verkiezende, toegang.

ONDERWIJS.

VERGELIJKEND EXAMEN te *ASSEN*, den 4 December e.k. voor eene **DERDE OPENBARE LAGERE SCHOOL.**

Bij voorkeur zoekt men een' ONDERWIJZER ook in de **WIS- en ZEEVAARTKUNDE** bedreven. Zie verder *Nieuwe Bijdragen van October j.l.*

Aangifte franco bij den BURGEMEESTER, vóór of op den 18 Nov. e.k.

Assen den 5 Nov. 1855.

Burgemeester en Wethouders,
H. J. OOSTING.
Van wege dezelve:
KIJMMELL.

Men vraagt, tot waarneming van eene HUISHOUDING en VERZORGING van KLEINE KINDEREN, eene **Jufvrouw** of **Weduwe** van den fatsoenlijken stand. Adres franco, letter **G.** Bureau dezer Courant.

De ondergeteekende H. HOEFSLOOT, ondernemer der

DILIGENCE- DIENST,

tusschen ASSEN en GRONINGEN, berigt bij dezen aan het publiek, dat, des verkiezende, de **passagiers** te Assen bij vertrek en aankomst, **KOSTELOOS** met eene VIGILANTE van hunne respective woningen zullen worden afgehaald en derwaarts teruggebragt.

Overigens blijft hij zich minzaam bij het geëerde publiek aanbevelen.

Assen, 8 November 1855.

H. HOEFSLOOT.

VEEMARKT.

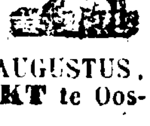

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de gemeente Ooststellingwerf doen te weten:

Dat op iederen eersten *MAANDAG* der maand APRIL, JUNIJ, JULIJ, AUGUSTUS, SEPTEMBER en OCTOBER, eene **VEEMARKT** te Oosterwolde zal worden gehouden.

Oldeberkoop, 8 November 1855.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. W. N. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
De Secretaris,
G. L. BROUWER.

BEKENDMAKING.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Drenthe brengen voorloopig ter kennis van gegadigden, dat de **TOLHUIZEN** aan den Provincialen weg tusschen Rolde en de Hilte met de daarbij behoorende **GRONDEN**, op nader bekend te maken tijd en voorwaarden in het openbaar voor den tijd van **drie jaren** zullen worden **VERPACHT**, in te gaan met 1o Mei 1856

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter,
DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier,
W. H. HOFSTEDE.

Op nader te bepalen tijd, zal

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

Eene zeer geschikte **BOERDERIJ**, groot 33 Bunders, alwaar het beroep van HERBERGIER sedert onheugelijke jaren wordt uitgeoefend, met voordeel van TOLHEFFING van den daaraan verbonden weg of overrid, bijzonder aangenaam gelegen te Wapserveen, gemeente Havelte, alwaar onderscheidene belangrijke wegen zich op dat punt vereenigen; —

In LOSSE HUUR in gebruik bij JAN BLOK, inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP** bij A. S. LEURINGH, Burgemeester te Leek, of bij A. OFFREIN te Doldersum.

Op den 30ste November 1855, *PUBLIEKE VERKOOPING* te ERM, van **150 STAMMEN EIKEN, IJPEN en POPULIEREN,** ten verzoeke van J. P. PADDING te Erm, zeer geschikt voor allerlei **timmerwerk.**

A. SLINGENBERG,
Notaris.

Donkerbroek.

De Notaris TADEMA te Oosterwolde zal, op Donderdag den 15 November 1855, des avonds te vijf uur, in de herberg van F. DE GROEN te Donkerbroek, in het openbaar **provisioneel verkoopen:**

EENE HECHTE HUIZINGE EN SCHUUR,

met **GROND** en **ERF CUMANNEXIS**, in de buren te Donkerbroek, bij den eigenaar BERNARDUS J. HOFSTRA in gebruik en op 12 Mei 1856 te aanvaarden.

Weper-Veen.

De Notaris TADEMA te Oosterwolde zal, op Dingsdag den 20 November 1855, des voormiddags te elf uur, in het logement *DE GOUDEN KLOK* te Oosterwolde, in het openbaar, **finaal verkoopen:**

25 PERCEELEN VEEN,

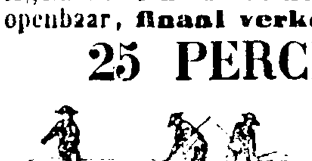

liggende in den Weper-veenpolder te Oosterwolde; — zoodanig op den 6 November jongstleden zijn geveild. — VERKOOPBOEKJES zijn alsnog bij bovengenoemden Notaris te bekomen.

VEENVERKOOPING
TE
Appelscha.

Heeren COMPAGNONS der Opsterlandsche en Ooststellingwerver vaarten en veenen etc. zijn voornemens, op Dingsdagen, den 27 November **(provisioneel)** en den 4 December 1855 **(finaal)**, telkens des 's morgens precies elf uur, ten huize van L. BOUMA te Beetsterzwaag, te **verkoopen:**

ELF PERCEELEN HOOGVEEN,

gelegen te Appelscha, waarvan de VERKOOPBOEKJES acht dagen bevorens ten kantore van de Notarissen TADEMA te Oosterwolde en ATTEMA te Oldeberkoop zijn te bekomen.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 3 December 1855, des middags te 12 ure, zal, onder hoogere goedkeuring, door de GEMEENTEBESTUREN van *ASSEN* en *BEILEN*, in het GEMEENTEHUIS te Assen, worden

AANBESTEED:

Het maken van eenen KUNSTWEG van ASSEN over HOOGHALEN naar BEILEN, ter lengte van 15228 Ellen, waarvan eene lengte van 3392 Ellen met KLINKERS te bestraten en de overige 11836 Ellen met VERBRIJZELDE KEIJEN te bewerken; voorts het BOUWEN van DRIE TOLHUIZEN en het MAKEN van eenige BRUGGEN en DUIKERS in genoemden WEG, met de LEVERANTIE der benoodigde MATERIALEN.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod, volgens art. 11 van het Bestek.

De BESTEKKEN zullen ter lezing liggen in de Provincie *Drenthe* aan het PROVINCIAAL GOUVERNEMENT en in de GEMEENTEHUIZEN te *Assen, Beilen, Coevorden, Smilde, Havelte* en *Meppel*, in de Provincie *Overijssel*, aan de *Dedemsvaart, Zwartsluis* en *Steenwijk*, en voorts in alle zoodanige LOGEMENTEN, alwaar gewoonlijk de Bestekken voor de Rijks-Waterstaatswerken voor de Provincie *Drenthe* gevonden worden.

Acht dagen vóór de Aanbesteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen en inzage van het lengte-profil te bekomen zijn bij den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in de Provincie *Drenthe* te *Assen*.

Assen den 1 November 1855.

Burgemeester en Wethouders van Assen:
G. P. SERVATIUS, I. B.
Van wege dezelve,
KIJMMELL.
Burgemeester en Wethouders van Beilen,
W. TIMMER, I. B.
Van wege dezelve,
H. TIJMES, I. S.

Bij L. SCHIERBEEK te Leeuwarden, is gedrukt en alomde in de voornaamste Boekwinkels te bekomen
DE VIJFDE DRUK VAN DE

VOLKSGENEESKUNDE
DOOR DR. J. F. OSIANDER,
Hoogleeraar in de Geneeskunde te Göttingen.
Nagezien en vermeerderd met aanwijzing der kenteekenen van de onderscheidene ziekten, enz.
DOOR J. A. VAN OORT,
Officier van Gezondheid der Tweede Klasse bij de Armee.

Dit werk bevat eene groote menigte eenvoudige middelen en raadgevingen, welke de natuur zelve tegen de kwalen en krankheden der menschen heeft daargesteld; men vindt er onder eene menigte andere raadgevingen tegen Ontsteking, Koorts, Tandpijn, Hoofdpijn, Verkoudheid, Hoest, Kramp in de Maag, het Zuur, de Hik, Buikloop, Aambeijen, Jicht en Rhumatisme, Aamborstigheid, Kramp in de Borst, Longtering, Ontsteking van den Pisweg, Graveel, Wormen, Lintworm, Vallende ziekte, Koliek, Geelziekte, Waterzucht, Scheurbuik, Ziekten der Kinderen, Klierziekten, Oogziekten, Onvruchtbaarheid, Ziekten der Zwangerheid, Ontsteking der Vrouwelijke Borsten, Vergiftiging, Schijndood, Behoedmiddelen tegen Besmettelijke Ziekten, de Aziatische Braakloop, Cholera-Morbus, Huiduitslag, Moedervlekken, Zeeziekte, enz., enz.

Een algemeen nuttig Handboek, onmisbaar voor elken Huisvader, inzonderheid voor Landlieden, Zeevarenden, Apothekers en Geestelijken ten platten lande, welke laatsten meermalen als vraagbaak, deswegens gebruikt worden.

De buitengewoon goedkoope prijs van dit Handboek, of behalve de voorrede en inhoud 302 bladzijden druk beslaat, is slechts gesteld op f. 1.25.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 2—9 Nov. Geh.: J. Bening met A. Stel; K. ...ling met J. Nijdam; H. Winters met A. Koops. — Bev.: ... Jansen geb. Rozendal, van z.; B. van den Tempel geb. Bos...wijk, van d.; G. J. Loman geb. Dik, van d.; A. M. Zabel geb. Weber, van z.; W. Talens geb. de Vries, van d.; M. T. Be... geb. Hardenberg, van leven. d. — Overl. A. Smit, geh. ... 40 j.; S. Oosterhof, vl. 3½ j.; A. M. Nielsen, vl. 8 j.; A. ...boer, vl. 2 md. en 20 d.; A. Weertman, vl. 2½ j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 9 Nov.

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	/16.50	Boekweit, zand	64 N.pd.	/ ...
„ N. Ojnl.	68 „	„—.—	„ „	66 „	„
dito	70 „	„15.50	„ veen	66 „	„
„ „ Old.	68 „	„13.00	„ „	68 „	„
„ „ „	70 „	„00.00	Paardeboonen	/ 8.00 à	...
Rogge, N. Inl.	66 „	„11.40	Groene Erwten	„ 10.00 à	...
„ „ „	68 „	„11.90	Graauwe „	„ 10.00 à	...
„ „ „	70 „	„12.40	Koolzaad	/ 13.00 à	...
Haver, N. dikke	40 „	„4.20	Gort, grove	„ 11.75 à	...
„ „	42 „	„4.40	Gort, parel	„ 00.00 à	00
„ Voer	36 „	„3.75	Olie, raap per vat	55.00 à	—
„ „	40 „	„4.20	Raapkoeken	à	—
„ Zwarte	36 „	„3.45	Lijnkoeken	—.— à	—
„ „	38 „	„3.70	Boter ¼ ton	—.— à	—
Garst, N. wint.	54 „	„7.20	Boter ⅛ „	à	—
„ „ „	56 „	„7.70			
„ „ zomer	56 „	„7.30			
„ „ knob.	60 „	„7.90			

Tarwe in de beste soorten wel te plaatsen. — Rogge en Boekweit als voren aan gebruikers verkocht. — Gerst weinig ingegaan. — Dikke en Voer Haver met weinig handel in... doen, Zwarte vooral in ligte soorten wederom iets lager af... geven. — Boonen niet driftiger — Kool- en Zomerzaad geringe handel. — Geel Mosterdzaad naar deugd als genoteerd verkocht. — Gort weinig in omgegaan. — Raapolie prijshoudend.

ASSEN, 8 Nov. Rogge / 10.75 tot / 11.75. Boekweit / 8... tot / 8.75. Boter 87⁵ a 90 ct. het N. ℔. Aardappelen / 1.9... / 2.50. Stroo / 8.00. Prijs van het Roggebrood / 0.82 de 6 N. ...

MEPPEL, 8 Nov. Rogge / 11.25 a 12.00. Boekweit / ... a / 8.75. Boter 1½ N. ℔ / 1.55 a / 1.65. Boter per ... / 21.50 a / 22.50.

COEVORDEN, 5 Nov. Rogge / 11.25. Boekweit / 9... Boter / 0.80.

HOOGEVEEN, 6 Nov. Rogge / 11.75. Boekweit / 8... Haver / 0.00. Honig per ℔ / 0.42⁵. Boter het N. ℔ / 0.90.

AMSTERDAM, 7 Nov. TARWE tot iets hooger prijzen redelijken handel ter consumtie, 128 ℔ bonte Poolsche f 566 ... ℔ dito f 558, 560, 126 ℔ dito f 556; 126 ℔ dito f 545 aan de Zaan; 128 ℔ puike Zweedsche f 550; 131 ℔ n. Geldersche f ... aan de Zaan. — ROGGE prijshoudend, mede ter consumtie eenigen handel; 121 ℔ Pommer f 360; 122 ℔ dito f 365; 117 ... fijne Stokh. f 360. — GARST prijshoudend; 115 ℔ Deensche f 263. — HAVER iets lager; 81, 82, 85, 86 ℔ Dikke f 1... 164, 170, 172; 72 ℔ Voer f 143. — BOEKWEIT onveranderd 118, 122 ℔ Holsteinsche f 289, 302; 116 ℔ Oostvriesche f ... aan de Zaan. — Witte ERWTEN schaarsch en f 11 te ... geefs geboden. — KOOLZAAD op het Voorjaar onveranderd op het Najaar £ ½ hooger; Eider £ 90; op 9 v. Olie in ... £ 104½; April £ 103. — LIJNZAAD flaauw; 109 ℔ Vaderlandsch f 435. — RAAPOLIE niet williger; op 6w. f 56½; ... f 55¼; 1o. Dec. f 55¼, 54¾, 55; Mei 54¾, ¼, 55½. — LIJNOLIE met meer kooplust en op het Voorjaar hooger betaald op 6w. f 44¼; Vliegend f 43; 1o. Dec. f 42½, ¾; Maart f 4... April f 43¾, 44; Mei f 44. — HENNEPOLIE op 6w. f 50... Vliegend f 52. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 108 à 1... LIJNKOEKEN per 104 stuks f 13½ a 17½.

VRIJDAG, 9 Nov. Tarwe onveranderd; 128 ℔ n. b. Poolsche f 566. Rogge mede onveranderd, 118 ℔ o. Pruiss. f 360. Gerst eveneens onveranderd. Boekweit en Haver zonder handel. Koolzaad onveranderd; op 9 vat op April 103 £. Raapolie op 6 w. f 56¼; vlieg. f 55; op Mei f 54; op December f 54¾. Lijnolie op 6 w. f 44¼; vlieg. f 43.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der rogge en boekweit op de nagenoemde weekmarkten gedurende de tweede helft der maand Oct. 11. hebben bedragen per mud: *Assen*, rogge / 11.38⁵, boekweit / 8... *Coevorden*, rogge / 11.50, boekweit / 8.75. *Hoogeveen*, rogge /11.32⁵, boekweit / 8.62⁵. *Meppel*, rogge / 11.12⁵, boekweit / 8.18.

ASSEN den 8 Nov. 1855.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 8 *Nov.* 1855.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	62¾	*Polen*, Oblig.	4	pct.	68½
„ „	3	„	73⅛	*Spanje*. Oblig.	1¼	„	19...
„ „	4	„	92½	Obligatiën	3	„	30...
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	8	„	...
Handelm.	4½	„		Amortisabele			6
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			4⅝
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goud	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	56...
Rusl. Ob. Hope	5	„	101⅛	„ Metal.	5	„	62...
Dito 1828/29	5	„	100⅛	„ „ N.	5	„	72...
Cert. 1831/33	5	„	81	„ „	2½	„	31...
Dito 1840	4	„	75	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	74	Rothschild	2½	„	50...
Ins. in Assign.	6	„	56	*Portug.*, Oblig.	3	„	40...
Cert. van dito	6	„		„	4		
				Amerika Bank-Act.			1⅛

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.

ders en van de waterpeilen, zoowel van dat terrein als van de aangrenzende gronden.

Op dit besluit van Gedeputeerde Staten zal Uwe Commissie nader moeten terugkomen, wanneer zij aan Uwe Vergadering verslag zal hebben gedaan van de

IIIe zaak, n.l. de aanvraag om vergunning tot verveening in de gemeente Odoorn.

Deze aanvraag voor de in genoemde gemeente gelegen veengronden, groot ongeveer 192 bunders, geschiedde bij eenlijkluidend adres als met de veenen, onder Emmen gelegen.: en wel in dato 16 Maart 1854. Het adres werd, bij daarop volgende beschikking, in handen van Burgemeester en Wethouders van Odoorn gesteld. Deze waren van meening, volgens hun berigt van 1 April, dat hier wel degelijk aan een veenschap moest gedacht worden, er bij voegende, onderrigt te zijn, dat het bedoeld deel van het Odoorner veen aan de Maatschappij *in eigendom kon* overgaan sub conditione, die nog vervuld *moest* worden.

Bij hun besluit van 4 April no. 26, vroegen Gedeputeerde Staten daarop, welke die voorwaarden waren, door de woorden »*sub conditione*" bedoeld.

Burgemeester en Wethouders berigtten daarop den 13 April, dat die voorwaarde, — hierop komt het neder — daarin bestond, dat de bedoelde gronden en veenen in eigendom zouden overgaan, *voor zoo verre als de vaart zal zijn gevorderd, en zoodra de vaart tot in* dat *veen zal zijn genaderd.*

Onder opmerking, dat, ofschoon de Maatschappij nog geene eigenaresse is van de Veenen, daarin evenwel geene zwarigheid schijnt gelegen, om de gevraagde vergunning te verleenen, voor het geval dat zij eigenaresse wordt, werd het adres en bijbehoorende schetsteekening aan Burgemeester en Wethouders weder gerenvoijeerd, om daarop te dienen van berigt en consideratien, waaraan bij hun' brief van 9 Mei 1854 werd voldaan, in zoover daarbij door dat bestuur verklaard werd, dat het zwarigheid maakte, om reeds nu aan de Maatschappij de bedoelde vergunning te verleenen, dewijl daardoor regten van derden zouden kunnen verkort en de Maatschappij niet zoude gebaat worden, en dat het het wenschelijk rekende, om het Odoorner-veen onder één veenschap te brengen.

Gedeputeerde Staten deden het adres wederom, bij hun besluit van 24 Mei 1854 no. 12, aan hetzelfde bestuur

Bijblad van de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 10 *Nov.* 1855.

toekomen, om daarmede te handelen overeenkomstig art. 5 van 't Reglement op de Verveeningen in deze Provincie. Het adres en bijlage zijn toen ter inzage van belanghebbenden nedergelegd, en is daarop door *W. J. Marissen* en tien anderen, zich noemende medeëigenaren der veenen te Odoorn, een bezwaarschrift ingeleverd, inhoudende, dat de gronden, tot welker verveening vergunning wordt gevraagd, slechts *voorwaardelijk* aan de Maatschappij zijn afgestaan. De Maatschappij, zeggen zij, heeft geen regt op verveening, voor dat de vaart geheel daar is en bevaarbaar.

Alle stukken door 't gemeente bestuur van Odoorn aan Ged. Staten toegezonden, bij brief van 14 Julij, werden bij besluiten van 9 Augustus no. 5 en van 7 September no. 46 in handen van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat gesteld, die daarop in gelijken geest berigtte, als wij meer breedvoerig aan Uwe Vergadering hebben medegedeeld, ten opzigte der verveening onder de gemeente Emmen.

Ook verder had deze zaak denzelfden loop. Op het rapport van Jhr. *R. A. van Echten van Holthe*, nam het Collegie van Gedep. Staten zijn besluit van 6 November 1854 no. 18, schier woordelijk gelijkluidend aan het zoo straks vermelde besluit van denzelfden dag no. 17 in de zaak der verveening onder Emmen.

Door deze beide besluiten van heeren Ged. Staten rekende de Maatschappij zich ten hoogsten bezwaard. Bij adres aan den Koning, in naam van Directeuren onderteekend door *J. H. Gaade*, zich noemende Solliciteur, werd regtstreeks van Zijne Majesteit de vroeger van Ged. Staten verzochte vergunning gevraagd: Uwe Commissie meent, de aandacht Uwer vergadering voor een oogenblik op den inhoud van dat verzoekschrift te moeten vestigen.

Eene korte geschiedenis van de Maatschappij en van hare verzoeken tot verveening wordt er gegeven, waarbij onder meerdere wordt opgemerkt: »dat de waarde der on»derneming in Drenthe door vele invloedrijke mannen ge»heel wordt miskend." »Het tegenwoordig adres," zegt men, »zal dit tot klaarheid brengen."

Dat op hare adressen eindelijk bij resolutie van 6 November 1854 nos 17 en 18 beschikkingen zijn gegeven, maar beschikkingen, die bijna met afwijzingen gelijk te stellen zijn. Requestranten, die meenden dat eene aanvraag *tot verveening hunner gronden* geene zwarigheid konde ontmoeten, oordeelen dan ook, dat de meeste van het

aantal vragen, die Gedep. Staten bij hunne resolutien doen, tot niets kunnen leiden, maar alleen kunnen strekken om de onderneming der Maatschappij doelloos te bemoeijelijken.

Deze laatste uitspraak wordt op volgende wijze door hen betoogd.

De gevraagde afschriften der eigendomsbewijzen zouden ze wel willen overleggen.

Echter hebben de heeren Mr. *L. Oldenhuis Tonckens*, Burgemeester der gemeente Emmen, zoon van een lid van Ged. Staten, en Jhr. Mr. *A. W. van Holthe tot Echten*, broeder van een ander lid, de Maatschappij bereids in procedures gewikkeld, waardoor de belangrijkste bewijzen hoogstwaarschijnlijk weldra aan het oordeel van den bevoegden regter zullen worden onderworpen. Nu vreezen zij, dat de overlegging bij Ged. Staten tot nieuwe moeijelijkheden aanleiding zal geven, en zij kunnen niet toegeven, dat dit collegie geroepen is om te waken voor de eigendomsregten van derden en voor de naleving der bedingen door derden bij overeenkomst gemaakt.

Wat de gevraagde opgave van de hoogteligging van het veen en de zandlaag der aangrenzende veenen betreft, kunnen zij niet gelooven, dat de ondernemers eener verveening zullen worden genoodzaakt, om ten hunnen koste de naburige gronden te doen boren en waterpassen; en wat die opgave ten opzigte der aan de Maatschappij behoorende gronden aangaat, dit is alleen van belang voor den eigenaar, zoodat de bepaling van het peil gerust aan dezen kan worden overgelaten. Bovendien is dit peil afhankelijk van het peil des kanaals, dat door Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken moet worden bepaald; zoodat de gevraagde opgaaf ten minste voor als nog onnoodig en doelloos is.

Na eene opsomming van hetgeen gevorderd is, zeggen requestranten zich over al deze vragen te hebben verbaasd, waarvan bovendien de beantwoording is onnoodig en ondoenlijk. Zij kon nuttig wezen, indien de gronden aan verschillende eigenaren toebehoorden, maar de Maatschappij heeft, als eigenaresse, de vrije beschikking over de gronden. Het zou eene tastbare schending van het eigendomsregt wezen, indien HH. Gedeputeerde Staten hun wilden voorschrijven, hoe en op wat wijze zij hare wijken, wegen en bruggen, voetpaden en vonders zoude moeten inrigten. De ondoenlijkheid der opgaaf blijkt daaruit, dat een en ander

eerst na de afgraving van het veen, over 10, 20, 30 jaren en later, moet worden daargesteld.

Met de overige punten is het niet anders. Zoo is de inzending eener situatieteekening onnoodig, omdat de ligging van den grond algemeen bekend is door de aanvraag om concessie.

Om al deze en verder aangevoerde redenen verzoeken de requestranten van Zijne Majesteit, de Maatschappij tegen verder oponthoud te vrijwaren, en de gevraagde vergunning tot verveening te verleenen.

Tot zoo ver het adres.

Dit stuk deed Z. E. de Minister van Binnenlandsche Zaken aan Gedeputeerde Staten toekomen, bij missive van 18 Januarij dezes jaars, met verzoek, om daarop eene spoedige mededeeling van de noodige toelichting en van hunne beschouwingen te mogen ontvangen.

In die missive wordt nog door Z. E. opgemerkt, dat, naar het haar voorloopig toeschijnt, uit de bepalingen van art. 8 en volgende van 't Reglement op de Verveeningen genoegzaam blijkt, dat dit reglement hoofdzakelijk strekt tot regeling van soms tegenstrijdige belangen van verschillende verveeners binnen zekeren kring, en het in het leven roepen van een regtsband tusschen die verveeners.

Daartoe dient, volgens Z. E., de oprigting van een veenschap, daartoe ook het voorschrift van art. 4. waarop de resolutiën van Gedeputeerde Staten gegrond zijn.

Daar het echter hier geldt eene vereeniging van aan elkander grenzende hooge veenen, die aan een' enkelen eigenaar, de Maatschappij, toebehooren, komt het Zijne Excellentie bij voorbaat voor, dat de ingeroepen voorschriften van het reglement in dezen van geene toepassing kunnen zijn.

Het adres en deze ministeriële missive hebben Gedeputeerde Staten aanleiding gegeven tot een uitgewerkt en breedvoerig schrijven (d.d. 7 Februarij l.l. no. 13) aan den Minister. Uwe Vergadering zal niet verlangen, dat dit geheele stuk worde teruggeven; het zij Uwe Commissie daarom vergund, daaruit het voornaamste aan te stippen.

Vooraf gaat de betuiging, dat het adres en vooral de ministeriële brief geen' aangenamen indruk op hen hebben gemaakt, en dat zij, vroeger veronderstellende, dat een Collegie, als het hunne, hoog genoeg stond in de schatting van 's Konings Ministers, om het boven eene verdenking te

stellen, als waarin het nu is gebragt, doch nu ziende, dat dit niet het geval is, het *en* aan de waardigheid van 't Collegie *en* aan henzelve verpligt achten, den blaam af te werpen, dien zij bewust zijn, niet te hebben verdiend.

Het verwijt aan het Collegie gerigt, is dat van *tegenwerking;* en dit is waar, wanneer en in zoo ver tegenwerken bestaat in het *bevorderen van naauwkeurig voorafgaand onderzoek.* Dit wordt, met een blik op de geschiedenis der maatschappij, daarop nader uiteengezet, en o. a. opgemerkt, dat, wat de betrekking van raadsman, aan den waarnemenden Hoofd-Ingenieur *Brunings* verleend, aangaat, het te veel van iemands onpartijdigheid gevergd is, hem, voor eene zaak, die hij ambtshalve moest gadeslaan, ook raadsman te doen zijn, en dat de omstandigheid, dat de belangen der onderneming te 's Hage zijn voorgestaan door een' solliciteur, die in de gelegenheid is, om op de ambtsberigten bedenkingen mede te deelen, welke niet weder onder 't oog der berigtgevers worden gebragt, invloed kan hebben gehad op het discrediteren van zoodanige berigten. Mogt dit het geval geweest zijn, dan betuigen Gedeputeerde Staten het vroeger bij hen onbekend ambt van Gouvernements solliciteur te houden voor een bedenkelijk ambt.

Gedeputeerde Staten verklaren verder, dat de beklaagde resolutiën zijn genomen *met eenparigheid van stemmen van 't voltallig Collegie*, 't geen door hen wordt vermeld, omdat in het adres de namen van twee leden genoemd zijn op eene wijze, die op hen bijzonder den last der beschuldiging zou laden; en

dat de resolutiën genomen zijn, na eerst gepoogd te hebben, de voorbereiding der zaak op eene andere wijze te bespoedigen, door den heer *Brunings* in de gelegenheid te stellen, alles te suppediteren wat noodig was.

Tot het eigenlijk berigt overgaande, wordt door Gedep. Staten opgemerkt, dat hier twee zaken v e r w a r d zijn, nl. de oprigting van een veenschap e n de vergunning tot verveening. Alléén van de laatste was hier sprake; de eerste is daarvan onafhankelijk.

Een eerste punt van behandeling maakt verder uit het p e i l, dat, volgens de adressanten, nader zal worden bepaald, en waarnaar in dezen derhalve niet valt te onderzoeken. Hiertegen wordt beweerd:

a. Of zelfs de Minister het peil van het bovenpand

zoo laag zou kunnen aangeven, als begrepen wordt dat dit noodig is, ook dan wanneer het bovenpand daardoor naar de ligging zou worden een benedenpand?

b. Het bovenpand leidt slechts tot aan de veenen van Zuid- en Noordbarge. Het peil in die veenen is dus niet *noodzakelijk* het peil van het bovenpand;

c. Is de omstandigheid, dat het peil later zeker zal worden bepaald, eene reden, om die bepaling nu niet te vragen, wanneer daarvan de *mogelijkheid eener verveening* in hoofdzaak afhangt?

Alles, wat Gedeputeerde Staten hebben gedaan, grondt zich op het Kon. Besluit van 17 Februarij 1819, waarvan het reglement in zijne zes eerste artikelen slechts nader de uitvoering regelt. Volgens art. 2 van dat besluit, moeten Gedeputeerde Staten alle *noodige informatien en renseignementen* inwinnen en vervolgens de verzoeken met hunne consideratien en advies *over de zaak zelve* en *omtrent al de voorwaarden* enz. aan het Departement van den Waterstaat inzenden. Hoe weinig de verzoekers op de hoogte der zaak zijn, blijkt ook daaruit, dat zij de vergunning verzochten van Gedeputeerde Staten, terwijl deze slechts hadden te berigten en op te zenden.

Wat nu in dezen door hen is gedaan, heeft niet anders plaats gehad, bij de verzoeken om vergunning tot verveening in de gemeente Smilde, van de negen marken, en in de gemeente Zuidwolde, waarop ook de heer *Brunings* reeds door hen is gewezen.

En 't is hier van niet minder belang.

Voor de enorme massa veenen van Weerdinge, Emmen, Westenesch, Noord- en Zuidbarge, kan *één verkeerde greep* de schromelijkste gevolgen hebben. De Maatschappij, die zelve ook reeds meer dan waarschijnlijk van overhaasting kwade gevolgen ondervindt, mag niet vorderen, dat anderen haar voorbeeld volgen zullen.

De adressanten vinden de overlegging van een *plan van aanleg* onnoodig. Gedeputeerde Staten antwoorden daarop, dat de inlevering daarvan is voorgeschreven bij 't reglement in art. 4, en door hen daarmede bedoeld wordt een *geschrift*, dat dit plan duidelijk omschrijft in al zijne bijzonderheden, die ten overvloede zijn aangestipt.

Een afschrift van 't contract is gevraagd, zooals in de resolutie staat vermeld *met het oog op de exploitatie hunner aangelegen veengronden.* Tevens zoude daardoor na-

dere inlichting worden bekomen omtrent het belang der aangelanden eigenaren en van de exploitatie van geheel de massa veen, voor zooveel Barge betreft. Niettegenstaande die bijvoeging, wordt daarin gezien een streven om zich te mengen in de vraag over eigendomsregt. Door het collegie is aan 't gemeentebestuur van Odoorn, dat zoodanige quaestie opperde, reeds dadelijk te kennen gegeven, dat die quaestie buiten dit onderzoek lag. Verder wordt nog gezegd, dat bij den verwarden toestand vooral van de markte van Zuid- en Noordbarge de mededeelingen van overeenkomsten, van die marktgenooten te verwachten, eene ijdele verwachting zoude zijn geweest.

Eene opgave van peil en hoogteligging is noodzakelijk, voor dat de verveening kan worden beoordeeld. Dergelijke opgaaf is in der tijd ook, op aanvrage, door den Directeur der Drentsche Kanaalmaatschappij verstrekt; en wat het inzenden eener situatieteekening betreft, deze is noodig ter *veraanschouwelijking* der gevraagde opgevens. Dit ligt in den aard der zaak, en art. 4 van 't Reglement schrijft de overlegging bepaald voor.

Gedeputeerde Staten betuigen in de zaak geene partij hoegenaamd te hebben getrokken, en verklaren, gedaan te hebben, wat hun pligt hun voorschreef. Zij meenen, dat de verveening van een deel die van het geheel niet moet kunnen onmogelijk maken; zij gelooven wel aan een eigendomsregt, maar niet aan een zoo onbeperkt, als de adressanten; het eigendom geeft wel regt, maar geen regt van verveening, dan onder de vastgestelde waarborgen. En zoo ergens behoedzaamheid en naauwkeurige kennis van de gesteldheid der gronden wordt gevorderd, dan is het hier, waar eene verveening zal worden ondernomen, op de greep weg, midden in eene onafzienbare veenvlakte, die op den duur eene goudmijn voor Drenthe worden kan, maar waaromtrent men te zorgen heeft, dat niet de eerste mijnput zóó worde gegraven, dat ze den toegang tot al het elders bedolven metaal afsluite.

Het berigt van Gedeputeerde Staten eindigt met eene beschouwing over de *Noord- en Zuidbarger veenen* en de daarover ontstane twisten, waarvan zij meenen, dat de grond welligt aan Z. E. minder bekend is, en met bereidverklaring om, indien Z. E. aan de beschuldiging der adressanten mogt blijven hechten, des verlangd, de requesten met alle correspondentie-stukken reeds nu over te leggen.

Uwe commissie acht het niet overbodig, aan Uwe vergadering te herinneren, dat zij onmogelijk *alles tot in bijzonderheden* heeft kunnen mededeelen, wilde zij zich tot een *verslag* bepalen, en dat zij dengene, die *geheel volledig* met alle bijzonderheden wil bekend zijn, moet verwijzen naar de stukken zelve.

Op het adres aan Zijne Majesteit is, na de ontvangst van den brief van Gedeputeerde Staten, namens den Koning beschikt door den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken, blijkens de mededeeling, daarvan bij missive d. d. 14 Mei l. l. aan Gedeputeerde Staten gedaan. Door Z. E. wordt niet noodig geacht, de Maatschappij althans ontslagen van de:

a. aanwijzing van de plaatsing der bruggen en aanduiding van die bruggen, voetpaden, vonders, stouwdijken en waterontlasting;

b. overlegging van een afschrift van 't contract omtrent den afstand der veengronden, waaruit kunne blijken van de voorwaarden, door de marktgenooten aan den afstand verbonden met het oog op de exploitatie hunner aangelegen veengronden;

c. opgave van het peil en de hoogteligging;

d. de gevraagde meer uitgewerkte situatieteekening.

Naar aanleiding hiervan, is de Directie der Maatschappij, in beschikking op haar adres, aangeschreven, aan HH. Gedeputeerde Staten in te zenden het plan, of de beschrijving met drie stuks vroeger ingezonden teekeningen, behoorlijk gewaarmerkt, in duplo, met opmerking, om, wanneer die nog met eenige bijzonderheden mogten kunnen worden aangevuld, daartoe over te gaan.

Aan 't slot der Ministeriële missive wordt te kennen gegeven, dat Z. E. het overbodig acht, het Collegie te verzekeren, dat er bij de kennisneming van het bezwaarschrift der Maatschappij, slechts van verschil van meening over de opvatting en het verstand van bestaande verordeningen sprake kon zijn, en aan dat bezwaarschrift geene andere of meerdere beteekenis is of wordt gehecht. — Bij die missive zijn heeren Gedeputeerde Staten verzocht, na ontvangst van die stukken, op nieuw ter behandeling van de aanvraag der Maatschappij te willen overgaan, en die, des noodig, met hunne nadere beschouwing en advies aan den Minister te willen doen toekomen.

Voor zooveel aan Uwe Commissie bekend is, is verder

in deze zaak tot nog toe niets meer voorgevallen.

Uwe Commissie vertrouwt hiermede, overeenkomstig den inhoud der haar gedane opdragt, een naauwkeurig verslag uit de haar ter hand gestelde stukken te hebben geleverd. Zij heeft niet kunnen stilstaan bij de geruchten, waarop in het provinciaal verslag wordt gedoeld.

Zij kent die geruchten niet genoeg om ze mede te deelen. Zij gelooft hare taak te hebben volbragt, en eindigt in de overtuiging, dat zij heeft voldaan aan hare verklaring, in het begin van dit stuk afgelegd, dat zij zich, zoo als zij dit als haar pligt beschouwde, geheel van het vellen of doen uitkomen van eigen oordeel zoude onthouden. En nu geeft zij dit haar verslag en de overgelegde stukken aan de vergadering ter beschikking over.

Ten slotte wenscht zij, voor het geval dat men in dezen eenig voorstel zoude willen doen, indachtig te maken aan art. 151 en 165 in verband met art. 163 der Provinciale wet.

ASSEN, den 8 November 1855.

De Rapporteur,	*De Leden*,	*De President*,
J. T. HOMAN.	A. VAN DER VLIES.	C. W. E. KIJMMELL.
	C. E. KNIPHORST.	
	J. NIJENHUIS.	

De *Voorzitter*: Ik stel aan de vergadering voor, om de Commissie voor haar wijdloopig onderzoek en haar ampel rapport te bedanken, en meen aan de vergadering te moeten overlaten, om te beslissen, of het rapport gedrukt dan wel ter visie der leden zal gelegd worden.

De heer *W. L. Tonckens*: Mij dunkt, dat het rapport ter visie gelegd dient te worden, het drukken zou, mijns inziens, te veel kosten.

De heer *Sluis*: De Commissie maakt, ten slotte van haar rapport, de vergadering opmerkzaam op eenige artikelen van de Provinciale Wet, ik heb geene Provinciale Wet bij de hand, en zou daarom wel wenschen te worden ingelicht, wat die artikelen inhouden.

De Voorzitter leest de artikelen voor.

De heer *Sluis*: Ik zou den rapporteur der commissie wel willen verzoeken, om aan te geven, waarom de commissie de vergadering op die artikelen heeft gewezen, daar

er in dezelve, in verband tot elkander, meer dan een denkbeeld ligt opgesloten.

De heer *J. T. Homan*: De Commissie heeft het zich ten pligt gesteld, gelijk ook haar opdragt luidde, om te onderzoeken, wat er in de zaak gebeurd is, en zich volstrekt van het uiten van een eigen oordeel te onthouden; zij wist niet, wat voorstel er ten dezen in de vergadering zou gedaan worden, maar zij heeft gemeend, de vergadering op de aangehaalde artikelen attent te moeten maken, ten einde een mogelijk verkeerd besluit te voorkomen; de zaak, waarover het rapport loopt, betreft grootendeels de uitvoering van een Kon. besluit en adviesen, door heeren Gedeputeerde Staten aan den Minister van Binn. Zaken gegeven.

Nu zegt art. 163: »Zij zijn wegens de dagelijksche leiding en uitvoering der zaken, voor zoo veel de in artt. 152—162 omschrevene handelingen betreft, aan de Staten verantwoording schuldig". In dit art. wordt evenwel niet gerenvoijeerd naar de art. 151 en 165, volgens welke zij de wetten, algemeene maatregelen van inwendig bestuur etc. uitvoeren, en aan de departementen van algemeen bestuur dienen van raad en berigt. Nu meent de commissie de vergadering te moeten waarschuwen, dat zij geene verantwoording vraagt waar zij die niet kan vragen.

De heer *Sluis*: Na gehoord te hebben, hetgeen de rapporteur der Commissie heeft gezegd, meen ik, dat de Commissie van oordeel is, dat Gedeputeerde Staten geene verantwoording omtrent de thans behandeld wordende zaak schuldig zijn aan de Staten; ik wenschte wel van de Commissie te vernemen, of deze mijne opvatting juist is.

De heer *C. W. E. Kijmmell*: Ja, zoo is het gevoelen der Commissie.

De heer *Sluis*: Ik moet verklaren, dat ik daarvan differeer.

De heer *J. T. Homan*: Ter nadere aanduiding van het gevoelen der Commissie ten dezen, kan ik verklaren, dat de Commissie van oordeel is, dat Gedeputeerde Staten aan de Staten geene verantwoording schuldig zijn omtrent de ontwerpen, niet in art. 163 genoemd, behoudens welligt zeer weinige uitzonderingen.

De *Voorzitter*: Ik geloof, dat de behandeling van het punt, thans in discussie, nu minder te pas komt, het is thans alleen de vraag, of het rapport zal worden gedrukt dan wel ter visie der leden gelegd. Verlangt nog een van

de leden daarover het woord te voeren? daar niemand zulks verlangt, stel ik voor, ingevolge het voorstel van den heer *W. L. Tonckens*, om het rapport ter visie te leggen en morgen aan de orde te stellen.

Dienovereenkomstig wordt besloten.

Zijn gelezen en alle voor informatie aangenomen de navolgende missives van heeren Gedep. Staten dezer Provincie en daarnevens overgelegde Koninklijke besluiten, als:

a. Eene missive in dato 28 Aug. jl. no 8, geleidende een afschrift van Z. M. besluit van 16 te voren no. 14, houdende goedkeuring van het besluit van de vergadering van 19 Julij jl. no. 21, betreffende den bouw van een tolhuis aan den Provincialen weg tusschen Assen en Rolde, ten oosten van de Duurserbrug;

b. Eene missive in dato 6 September jl. no. 25, ten geleide van een afschrift van 's Konings besluit van 15 Augustus te voren no. 53 en van de daarbij goedgekeurde door de vergadering den 19 Julij ll. vastgestelde bepalingen tot aanvulling en wijziging van het Reglement op de Hoofd- en Beilervaarten;

c. Eene missive van 18 September jl. no. 8 en daarnevens overgelegd afschrift van 's Konings besluit van den 10den te voren no. 30, houdende goedkeuring van de besluiten dezer vergadering van 6 en 19 Julij ll., ter regeling van provinciale fondsen en tot toevoeging van nieuwe posten aan de begrooting van enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van de dienstjaren 1854 en 1855;

d. Eene missive in dato 26 Sept. jl. no. 1 ten geleide van een afschrift van 's Konings besluit van 5 dezer maand no. 72, houdende goedkeuring van het besluit dezer vergadering van 6 Julij te voren, waarbij de rekening der enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van den dienst 1853 is vastgesteld.

e. Eene missive in dato 3 Oct. jl. no. 2, geleidende een afschrift van Z. M. besluit van 19 September te voren no. 70, waarbij Hoogstdezelve heeft goedgevonden, den termijn, vastgesteld bij art. 1 der overgangsbepalingen van het Reglement op de Verveeningen in deze Provincie, met twee jaar te verlengen.

Wordt gelezen en mede voor informatie aangenomen eene missive van heeren Ged. Staten van 30 Oct. j.l. no. 7, geleidende een door Z. Exc. den Min. van Binn.

Zaken, ter voldoening aan art. 106 der Prov. wet medegedeelden staat der geraamde kosten van het Provinciaal Bestuur in dit gewest over 1856 voor zoover die door den Koning zijn goedgekeurd en op de begrooting der Rijks uitgaven zijn gebragt, en welke staat met de door deze vergadering gedane voordragt geheel overeenstemmende is.

De Griffier leest eene missive van den heer Commissaris des Konings in deze Provincie, daarbij overleggende een brief van heeren Hoofddirecteuren van het Instituut voor Doofstommen te Groningen, d. d. 24 Sept. j.l., houdende verzoek, om eenig jaarlijksch subsidie uit de Provinciale fondsen of andere tegemoetkoming, ten einde het Instituut op den tegenwoordigen voet zal kunnen blijven bestaan. Hoofdbestuurders geven te kennen, dat hunne geldmiddelen in zeer ongunstigen toestand verkeeren. Da gewone inkomsten, ad *f* 41387.06, zijn in 1854 door de uitgaven met *f* 5152.15½ overtroffen. De duurte van zoo vele volstrekte behoeften is in het loopende jaar niet verminderd en schijnt voortdurend stand te zullen houden, zoodat de toekomst voor het Instituut duister is. Deze toestand van zaken, zal het Instituut op den tegenwoordigen uitgebreiden voet blijven bestaan, vordert gebiedend eene krachtdadige voorziening. Het getal leden, 't welk vroeger omstreeks 4000 bedroeg, is sedert jaren zeer aanzienlijk afgenomen, en bedraagt thans niet meer dan 2700, zijnde alleen in 1854 met 123 verminderd. — Deze stukken worden ter inzage der leden gelegd en zullen nader aan de orde gesteld worden.

Wordt gelezen en daarna voor informatie aangenomen een brief van heeren Ged. Staten van 31 Oct. jl. no. 8, houdende kennisgeving, dat bij besluit van 13 Julij 1849 no. 7 door de Staten het toezigt op de Provinciale Waterstaatswerken is opgedragen aan den destijds waarnemenden Hoofd-Ingenieur *Brunings* en den Adspirant-Ingenieur *Mazel*, in dier voege, dat de eerste *f* 350 en de laatste *f* 150.» zoude genieten; dat later het abonnement is gebragt op *f* 600-», en, nadat de heer *Mazel* had verzocht van het mede toezigt te worden ontslagen, dit is opgedragen aan den heer *Brunings* alleen, onder genot der volle *f* 600-»; dat, toen de heer *Brunings* naar Groningen werd verplaatst, aan den heer Hoofd-Ingenieur *Kock* dit toezigt, invoegen de heer *Brunings* dit laatstelijk had, is overgedragen; dat nu onlangs de heer Ingenieur *de Quartel*, die aan den heer *Mazel* is opgevolgd, heeft verzocht, dat bedoeld toezigt ook aan hem

mede mogt worden opgedragen, onder medegenot van het abonnement van *f* 600-». Gedeputeerde Staten hebben het verzoek van den heer *de Quartel* niet onbillijk geacht en zijn daarom voornemens het toezigt over de Provinciale Waterstaatswerken te verdeelen tusschen de HH. *Kock* en *de Quartel*, met dien verstande, dat de eerste daarvoor *f* 400-» en de tweede *f* 200-» zal genieten. In 1849 is de opdragt van het bedoelde toezigt door de Staten geschied; thans echter vraagt art. 156 der Prov. wet de benoeming van de uit de Prov. kas bezoldigde ambtenaren aan Ged. Staten op; HEd. hebben echter gemeend van de veranderde regeling aan de Staten te moeten kennis geven.

Wordt gelezen en voor informatie aangenomen een brief van HH. Gedeputeerde Staten d.d. 3 Oct. j.l. no. 44, houdende mededeeling van hunne resolutie van die dagteekening, waarbij door hen, ter voldoening aan het besluit der Staten van 21 Julij j.l. no. 4, is beschikt op ten dezen betrekkelijke adressen van de heeren Ds. *Niemeijer* te Sleen en *W. Langeveld* te Schoonoord, zich noemende de Commissie voor de belangen van Schoonoord, door te besluiten, dat tot de kosten van een schoollocaal te Schoonoord uit de Provinciale fondsen zal worden verleend eene toelage van *f* 225-», en dat uit dezelfde fondsen voorloopig alleen voor 1856 zal worden toegelegd eene som van *f* 150-» tot bezoldiging van een onderwijzer, te benoemen op aanbeveling der gemelde Commissie door het gemeentebestuur van Sleen, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, alles onder voorwaarde, dat de schoolkinderen zullen worden beschreven, en de schoolgelden aan den benoemde zullen te goede komen, alsmede dat de benoeming, even als de oprigting der school, zal zijn een provisionele maatregel; hebbende HEd. tevens aan Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken een voordragt gedaan, om tot stichting van een schoolgebouw het verleenen van eene bijdrage van *f* 400-» uit 's Rijks kas te willen bevorderen. De heeren *Niemeijer* en *Langeveld* geven in hun laatstelijk ingediend adres te kennen, dat een houten keet, tot school en tevens tot het geven van godsdienstig onderwijs ingerigt, zal moeten kosten *f* 1300-», waartoe zij, behalve het subsidie uit de Provinciale kas, beschikbaar hebben *f* 500-» uit de synodale fondsen, en *f* 200-», zijnde de opbrengst van collecten in de gemeente Sleen.

Wordt gelezen en ter inzage der leden voorgelegd, om

nader aan de orde te worden gesteld, een brief van heere
Gedeputeerde Staten dezer Provincie, d.d. 17 Oct. j.l. n
64, daarbij overleggende eene missive van den Minister v
Binnenlandsche Zaken van den navolgenden inhoud:

»Bij het ontwerpen van het 5e Hoofdstuk der staatsb
»grooting voor het volgend dienstjaar, heb ik de voorg
»nomen afwatering van den omtrek van Coevorden o
»nieuw in eene ernstige overweging genomen.

»De Heeren *Dommers en Slingenberg* aldaar hebben
»gelijk U.H.E.G. bekend is, het voornemen opgevat, t
»voorziening in die afwatering, het ontworpen afwaterin
»kanaal van Coevorden naar de Vecht, met onderste
»ning van het Gouvernement en de Provincie, bij wij
»van concessie, door middel eener door hen te vorme
»bijzondere onderneming uit te voeren, indien het Go
»vernement genegen mogt worden bevonden de nood
»gekeurde ondersteuning en de vereischte concessie t
»verleenen.

»De Koning van dit voornemen kennis genomen he
»bende, heeft mij gelieven te magtigen op het verkrijge
»van zoodanige tegemoetkoming van Rijkswege tot een b
»drag van *f* 60.000 uitzigt te openen, en ik heb alzo
»de eer, U.H.E.G. te verzoeken aan de Heeren *Domme*
»*en Slingenberg*, in antwoord op hunne aan mij gerig
»adressen, te kennen te geven, dat, voor zoo ver de W
»regelende de Rijksbegrooting, dit zal toelaten, op ee
»subsidie van dat bedrag over *drie* dienstjaren verdeeld
»kan worden gerekend. De vaststelling van de Staatsb
»grooting voor het volgende dienstjaar zal intusschen di
»nen te worden afgewacht, eer dat het plan, hetzij me
»het bestaande wil volgen, of daarin wijziging wil bre
»gen, met vrucht een bepaald onderwerp van onderzo
»en overweging kan uitmaken.

»Intusschen kan de ondersteuning, waarop van wege h
»Rijk het uitzigt gegeven wordt, welligt gunstig werke
»bij de beraadslagingen der Provinciale Staten, die de b
»handeling van de aanvraag tot het verkrijgen van gelijk
»ondersteuing van de Provincie tot de eerstkomende wi
»tervergadering hebben verdaagd."

Wordt gelezen en ter inzage der leden nedergelegd
om morgen aan de orde te worden gesteld, eene missi
van Heeren Ged. Staten d. d. 30 October j. l. no. 13
daarbij mededeelende, dat, in antwoord op de door d

commissie voor den aanleg des wegs tusschen Coevorden en Dalen aan hen gedane vraag, of de Provincie ook zal bijdragen tot de kosten van oppertoezigt over de uitvoering van dat werk, aan die commissie door hen is te kennen gegeven, dat door de Provincie in de kosten zal gedeeld worden, in verhouding tot het Provinciaal subsidie, voor de kosten van aanleg des wegs toegezegd; voegende Ged. Staten verder daarbij, dat zij vertrouwen, hiermede in den geest der Provinciale Staten te hebben gehandeld.

Wordt gelezen en met het daarbij gevoegd stuk ter inzage der leden gelegd een brief van den heer Commissaris des Konings in deze Provincie d. d. 18 October j. l. 3514, daarbij, tengevolge van het in de jongste zomervergadering der Staten te kennen gegeven verlangen, ter tafel overleggende een door Z.H.E.Gestr. aangevraagd en bekomen afschrift van het arrest van den Hoogen Raad van 27 December 1854, waarbij is beslist, dat de Provinciale Staten geene bevoegdheid hebben, om eene bestemming te geven aan de boeten, bij een Provinciaal Reglement bedreigd op de overtreding der bepalingen van zoodanig Reglement.

Wordt gelezen en ter inzage der leden gelegd, om nader aan de orde te worden gesteld, een brief van Ged. Staten dd. 31 Oct. jl. no. 12, daarbij, naar aanleiding van eene door de diaconie van Kloosterveen en Hijkersmilde aan hen gedane aanvrage om een buitengewoon subsidie van *f* 260» uit de kas ad pios usus tot betaling van renten en aflossing van eene in 1847 door haar gedane geldleening, voorstellende, om eene som van f 630» op de begrooting van gemelde kas over het loopende jaar onder Hoofdstuk V art. 1 der uitgaven uitgetrokken en aldaar ter beschikking van de Staten gelaten, ter dispositie van hun collegie te willen stellen, ten einde in staat te zijn, het verzochte subsidie te verleenen, alsmede om verdere hulp te bieden, zoo die mogt noodig wezen.

Wordt gelezen en ter inzage der leden gelegd, om nader aan de orde te worden gesteld een brief van heeren Ged. Staten d.d. 24 Oct. jl. no. 12, betrekkelijk het erlangen van eene vrije gemeenschap over de Hoofdvaart te Hoogersmilde en de bekende Pieter Hummelsbrug; HEd. zeggen daarin het volgende, na te hebben te kennen gegeven, dat de eigenaren dier brug, niettegenstaande het regt van tolheffing was ingetrokken, daarmede voortgaan:

» Daar nu dit eene wederregtelijke handeling was, hebben » wij, bij de bestaande omstandigheid, dat de brug, zoo- » als behoort, voorkomt op de tabel van voorwerpen in » de gemeente Smilde, welke aan de publieke schouw zijn » onderworpen, en die dus dienstbaar zijn voor het open- » baar gebruik, Burgemeester en Wethouders van Smilde » aangeschreven, om, namens ons Collegie, de genoemde » eigenaren bij schriftelijke kennisgeving te doen aanzeggen, » » dat, vermits de Pieter Hummelsbrug voorkomt op de »» tabel der wegen, waterleidingen en verdere voorwerpen » » in de gemeente Smilde aan de schouw onderworpen, » » die brug moet worden beschouwd tot openbaar gebruik » » dienstbaar te zijn, en dat alzoo het gebruik daarvan » » voor ieder vrij en onbelemmerd moet wezen; dat iedere » » vordering van geld of vergoeding voor het passeren der » » brug is belemmering van het vrije gebruik; dat dus de » » eigenaren wel ernstig worden gewaarschuwd, de bedoel- » » de brug tot vrij gebruik voor een ieder open te hou- » » den, en dat, bij gebreke daarvan, niet alleen tegen hen » » zou worden geverbaliseerd, maar ook feitelijk van wege » » het bestuur, naar aanleiding van de bepalingen van het » » reglement, zou worden tusschenbeide getreden.” ”

» Bij het nemen van dezen maatregel hebben wij aan » Burgemeester en Wethouders te Smilde gelijktijdig opge- » dragen:

» *ten eersten*: om strengelijk te waken, dat aan bovenge- » melde aanschrijving werd voldaan, bij overteding proces- » verbaal op te maken en casu quo te handelen volgens het » voorschrift van art. 32 van meergedacht reglement, en

» *ten anderen*: aan de gedane aanzegging openbare be- » kendheid te geven door middel van de Drentsche Courant » en door afkondiging en aanplakking in de gemeente.

» Eenigen tijd na dezen genomen maatregel is ons wel van » ter zijde ter kennis gekomen, dat des ongeacht de eigenaren » der brug nog zouden voortgaan met tol te heffen, of de » passage over de brug te belemmeren, doch de Burgemees- » ter van Smilde, toen deswege door ons gehoord, heeft » berigt, dat wegens het onregtmatig heffen van tol tegen » de Wed. *Fledderus*, als eigenaresse der brug, reeds pro- » cesverbaal was opgemaakt en ter vervolging opgezonden, » en dat was last gegeven tot het wegnemen van den ketting » waardoor de passage over de brug nog belemmerd werd.

» Na dien tijd zijn ons geene klagten bekend geworden,